

SALGSUTSTILLING

**HOS MOHN KUNSTHANDEL I BERGEN
ARRANGERES I SAMARBEID MED GALLERI BYGDØY ALLÉ I OSLO**

«EN STOLT MARITIM HISTORIE»

101 UTVALGTE KATALOGNUMMER

Atlas, Sjøkart, Skipsprospekter og Kunst

Inkludert en unik samling med trykte prospekter over Bergen fra samleren Cato Schiøtz

**UTSTILLINGSÅPNING TORSDAG 21. NOVEMBER KL. 18.00
DOMKIRKEGATEN 7 – 9, BERGEN**

SALGSUTSTILLING

HOS MOHN KUNSTHANDEL I BERGEN

ARRANGERES I SAMARBEID MED GALLERI BYGDØY ALLÉ I OSLO

«EN STOLT MARITIM HISTORIE»

101 UTVALGTE KATALOGNUMMER

Atlas, Sjøkart, Skipsprospekter og Kunst

Inkludert en unik samling med trykte prospekter over Bergen fra samleren Cato Schiøtz

UTSTILLINGSÅPNING

TORSDAG 21. NOVEMBER KL. 18.00

Utstillingsperiode:

21. November - 14. Desember 2019

Utstillingens åpningstider

**Tirsdag – fredag 11 – 16, lørdag og søndag 24. nov, 11 – 15
eller etter avtale**

NB!

Ikke alle objektene i katalogen vil fysisk være i Bergen,
men de vil i så fall tilgjengelig for visning hos Galleri Bygdøy Allé i Oslo etter avtale.
Objektene i Bergen er merket med en **B** før nummeret.

FORORD

Det er en fornøyelse å kunne presentere for publikum denne betydelige maritime salgsutstillingen som et samarbeidsprosjekt mellom Galleri Bygdøy Allé i Oslo og Mohn Kunsthandel i Bergen.

En reprise på et slikt fellesarrangement mellom de to virksomhetene på hver sin side av fjellene har lenge vært etterlengtet. Flere husker sikkert den meget vellykkede og profilerte jubileumsutstillingen vi avholdt i Bergen høsten 2004.

Utgangspunktet for en ny samarbeidsutstilling var et konkret oppdrag begge virksomhetene i våres fikk av samleren Cato Schiøtz. Cato har i mer enn 35 år iherdig og systematisk samlet på trykte Bergensprospekter fra 1588 til ca. 1850. Resultatet er blitt en enestående og dermed svært viktig samling som det neppe finnes maken til. Vårt oppdrag er nå å formidle denne unike samlingen på marked og det hadde selvfølgelig vært fantastisk om den kunne blitt ervervet av noen som har mulighet til å presentere bildene for publikum mer eller mindre permanent. Samlingen er en urkilde rundt Bergens kulturhistorie og samtidig en viktig skildring av en stolt maritim tradisjon.

Med samlingen til Cato Schiøtz som et fundament presenterer vi i katalogen et sterkt utvalg av maritimt rettede kart, bøker, trykk og kunst. Et par malerier som strengt tatt kanskje ikke kan klassifiseres som «maritimt» har også sneket seg inn i reportualet, men vi tror publikum vil sette pris på at de er med her.

Vi ønsker alle hjertelig velkommen til utstillingen i Domkirkegaten i Bergen, til byen vi vil påstå har de største og dypeste skipsfartstradisjonene i Norge.

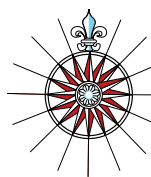
Oslo og Bergen, 10. november 2019

Pål Sagen

Galleri Bygdøy Allé, Oslo
Tel. 928 18 465

Fredrik Mohn-Nøbling

Mohn Kunsthandel, Bergen
Tel. 913 96 243

GALLERI BYGDØY ALLÉ
KUNSTANTIKVARIAT PAMA
NORSK KUNST | ANTIKKE KART OG SJELDNE BØKER | BYPROSPEKTER | HÅNDSKRIFTER

BYGDØY ALLÉ 67, 0265 OSLO, NORWAY • TLF: (+ 47) 22 44 06 00 • FAX: (+47) 22 44 06 01
E-MAIL: POST@GALLERIBYGDYOYALLE.NO • INTERNET: WWW.GALLERIBYGDYOYALLE.NO

MOHN KUNSTHANDEL

Kvalitet og trygghet siden 1912

Domkirkegaten 9 • 5017 Bergen • Tlf.: 55 31 13 73 / 481 46 177 post@mohn-kunsthandel.no

INNHALDSFORTEGNELSE

KATALOG 42 «EN STOLT MARITIM HISTORIE»

SJELDNE OG VAKRE ANTIKKE KART, ATLAS OG EN HIMMEL-GLOBUSside 6

TOPOGRAFISKE PROSPEKTER INKLUDERT CATO SCHIØTZ SIN UNIKE
SAMLING «TRYKTE BERGENSPROSPEKTER 1588 – 1850».....side 35

ET BETYDELIG UTVALG SKIPSPORTETTER, SJELDNE OG DEKORATIVE
MARITIME PLANSJER, SEKSTANT OG EN LOGGBOK.....side 55

EN UTVALGT SAMLING NORSK KUNST.....side 73

FORKLARINGER

Objektene er beskrevet så nøye som mulig og garanteres ekte.

Prisene er oppgitt i norske kroner og inkluderer alle omkostninger og avgifter.

På kunst tilkommer 5% BKH - Kunstavgift

En nøyaktig tidsbestemmelse av når et trykk er kolorert er ofte vanskelig og vil i enkelte tilfeller være subjektiv. Vi utviser derfor stor forsiktighet ved katalogbeskrivelsen og benytter de vanlige internasjonale definisjonene:

Samtidig håndkolorert: Etter vår mening er koloreringen utført samtidig eller nær samtidig med trykkets opprinnelse.

Håndkolorert: Etter vår mening er koloreringen eller deler av den å være utført i en senere periode enn trykkets opprinnelse.

Tilstand betyr i katalogen "Tilstandstrykk", dvs. de forskjellige stadier i bearbeidelsen av treblokken, kobberplaten eller den litografiske stenen.

**PLEASE DO NOT HESITATE TO CONTACT US IF YOU WANT ANY ENGLISH TRANSLATION
OR ANY OTHER INQUIRIES**

VENNLIGST BEMERK

KATALOGEN BLIR UTGITT EN TID FØR ÅPNINGEN AV UTSTILLINGEN.

DET ER DERFOR MULIG Å BESTILLE FRA DENNE KATALOGEN

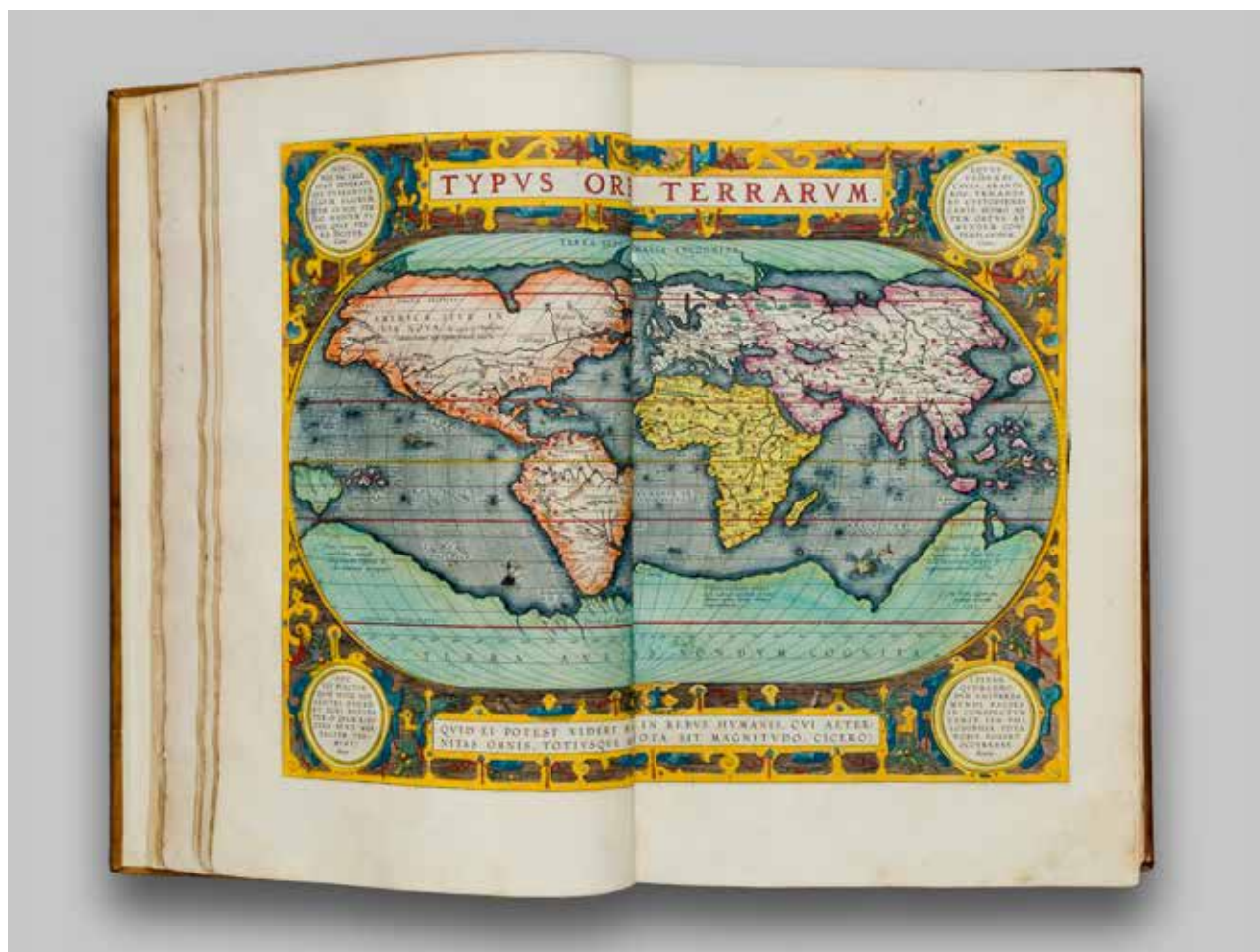
FØR TORSDAG 21. NOVEMBER KL. 18.00

J. Thaindore

SJELDNE OG VAKRE ANTIKKE KART, ATLAS OG EN HIMMEL-GLOBUS

ABRAHAM ORTELIUS 1595
ETT AV KARTHISTORIENS VIKTIGSTE VERDENSATLAS
ET FYRSTELIG KOLORERTE EKSEMPLAR MED UTSTRAKT BRUK AV GULL
ET KUNSTOBJEKT AV RANG

1. ABRAHAM ORTELIUS (1512 – 1584)

“Theatrum Orbis Terrarum”

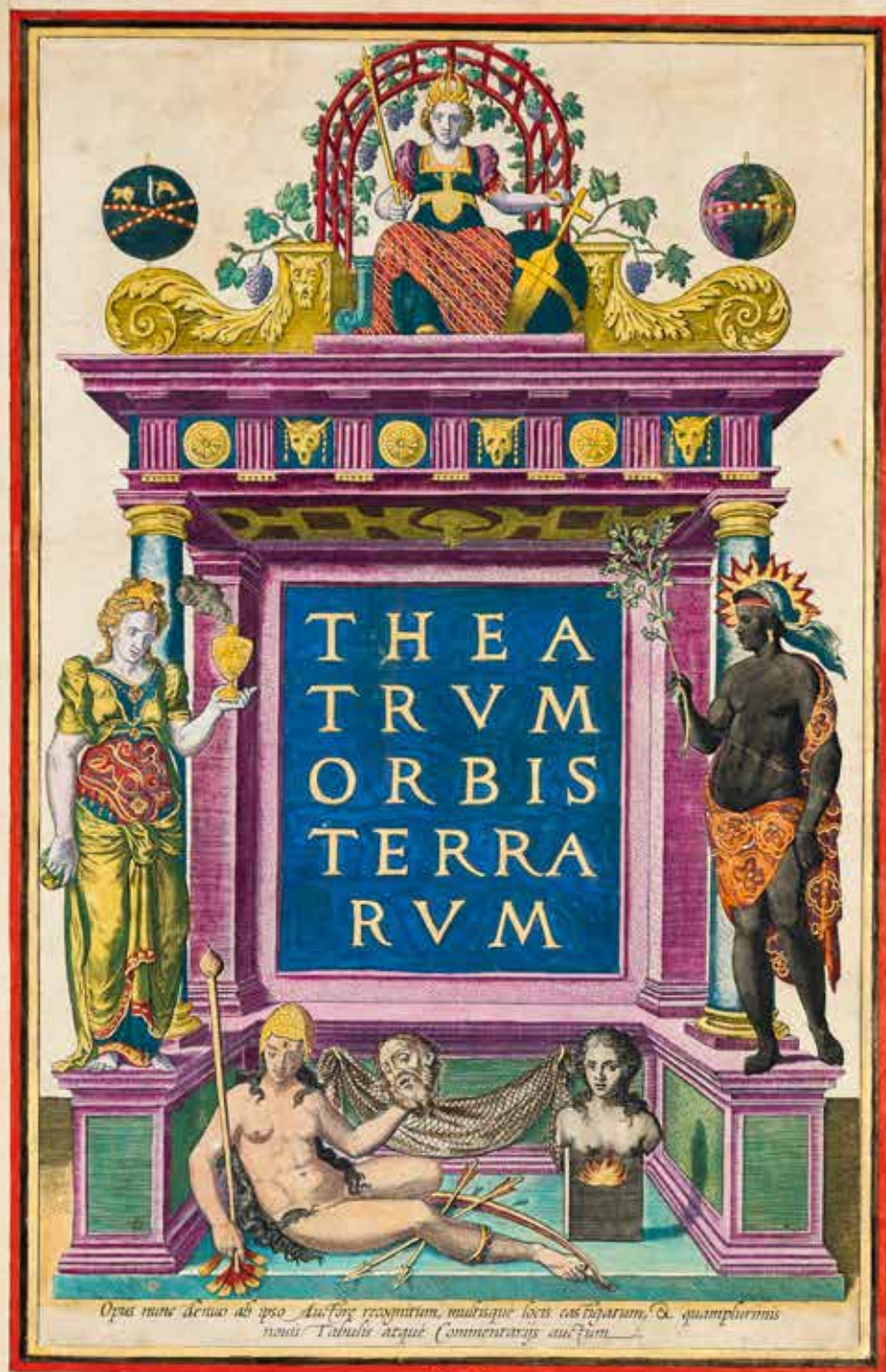
Komplett atlas, stor folio, 45,7x30,5cm, samtidig blindstemplet og forgylt skinnbind (bindet er restaurert, ny rygg, senere forsatspapiere)

Med tittelstikk og 147 dobbeltsidige kart blad, samtlige samtidig kolorert og med få unntak utført med en unik, vakker håndkolorering med omfattende benyttelse av gull.

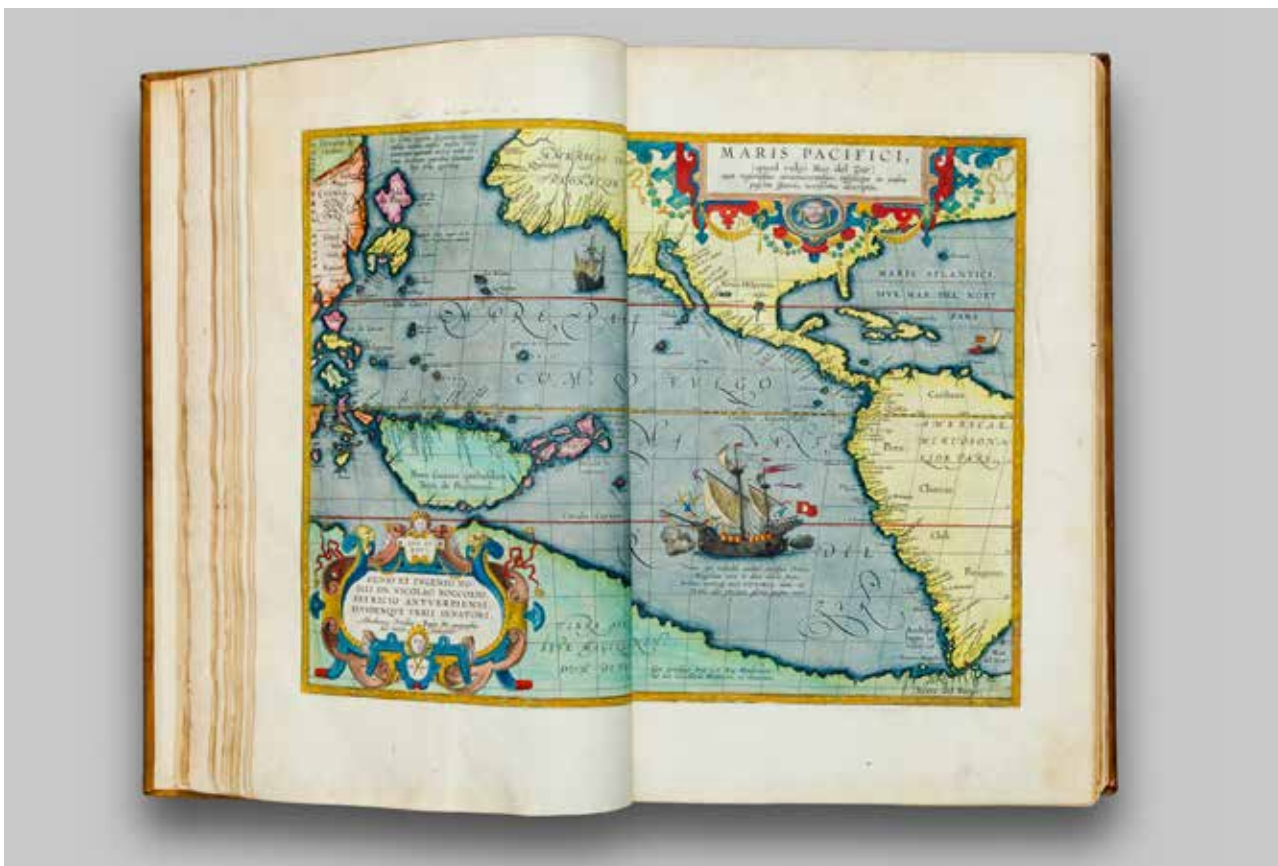
ANTWERPEN 1595

Da Abraham Ortelius i 1570 tok sjansen på å utgi ca. 40 eksemplarer i Antwerpen av den første utgaven av “Theatrum” visste han nok ikke hvilken betydning dette skulle få for den kartografiske historien. Salget ble en umiddelbar suksess med tre ytterligere utgaver allerede samme året. Mye av det banebrytende med atlaset var de medfølgende tekstene og ikke minst de kartografiske referansene og opplysninger om kildene. Selv om ordet “Atlas” først ble benyttet av Mercatorfirmaet i 1595 så er “Theatrum” verdens første atlas i den betydning vi i dag legger i begrepet.

Mens førsteutgaven hadde 45 dobbeltsidige kart så førte suksessen til stadig utvidete utgaver på flere språk. Når vi da kommer til 1595 så var antallet kart økt til 147. Boken hadde også fått et historisk tillegg på 32 kart som fikk navnet “Parergon”. Hos Koeman “Ortelius no. 29” kan vi lese om de endringene som ble innført med denne viktige utgaven.

Vårt eksemplar er det beste eksempel på at de eldre kartografiske utgivelsene kan være like mye kunst og design som nyttige geografiske hjelpemidler. Det ble til prosjektene ofte knyttet de mest kjente grafiske kunstnerne som holdt et nivå vi i dag bare må beundre.

Atlasen har med sikkerhet vært et særeksempel eller gave til en spesiell kjøper eller mottager. Med unntak av 8 kart som er erstattet senere, har tittelbladet og kartene en så enestående kolorering som vi aldri har observert tidligere. Hvert eneste kart er en kunstopplevelse og vi blir på beste vis innsatt i Europas kunst- og kulturhistorie fra en periode mellom renessanse og barokk.

Tilstand: Av de 147 dobbeltside kartene (115 i første del + 32 i "Parergon") er 8 kart innsatt fra et annet eksemplar og har avvikende kolorering (nr. 33 Germania, 34, Germania Inferior, 63 Austria, 64 Salisburgensis, 65 Bavaria, 89 Candia, C (xj) Britannicae, D (ii) Hispania). Kart G Belgravia med en rift.

Kontakt oss gjerne for ytterligere opplysninger rundt dette viktige verket, pris på forespørsel
Please do not hesitate to contact us for any further inquiries or price

2. ABRAHAM ORTELIUS

"Septentrionalium Regionum Descrip."

Samtidig håndkolorert kobberstikk, 36x49,1cm
 ANTWERPEN 1592

Et foregangskart i Norden og nordområdenes kartografiske historie.

Kobberplaten ble benyttet i mer enn 40 år og gjennomgikk en rekke endringer og omgraveringer. Vårt eksemplar er fra 1592 Latinsk utgave, sidetall 97, og er i følge Ginsberg "State 4 (of 8)".

Et godt eksemplar med fin original kolorering.

Litteratur: W.B. Ginsberg "Printed Maps of Scandinavia and the Arctic 1482 - 1601", nummer 24, fig. 24.5a, Benedicte Gamborg Briså "Northward Bound At The Far Edge Of The World" Nordkappmuseet 2010, side 11 og 16 og illustrert s. 40 - 41

20 000,- (€2000)

“ET AV IKONENE I KARTHISTORIEN”

3. ABRAHAM ORTELIUS

“Islandia”

Samtidig håndkolorert kobberstikk, 34,5x49cm

ANTWERPEN (1585 datoen på kartet, men ca. 1592) – vårt eksemplar 1608 eller 1612

ET FINT OG DEKORATIVT EKSEMPLAR MED ORIGINAL HÅNDKOLORERING.

Utgangspunktet for utformingen av kartet kom fra den danske historikeren Anders Sørensen Vedel som spurte islendingen Gudbrandur Thorláksson å tegne et kart over Island. Thorláksson var utdannet i astronomi og matematikk fra København og er mannen som fikk utgitt Islands første Bibel i 1584. Mange tiår før man trykket bøker i Norge!

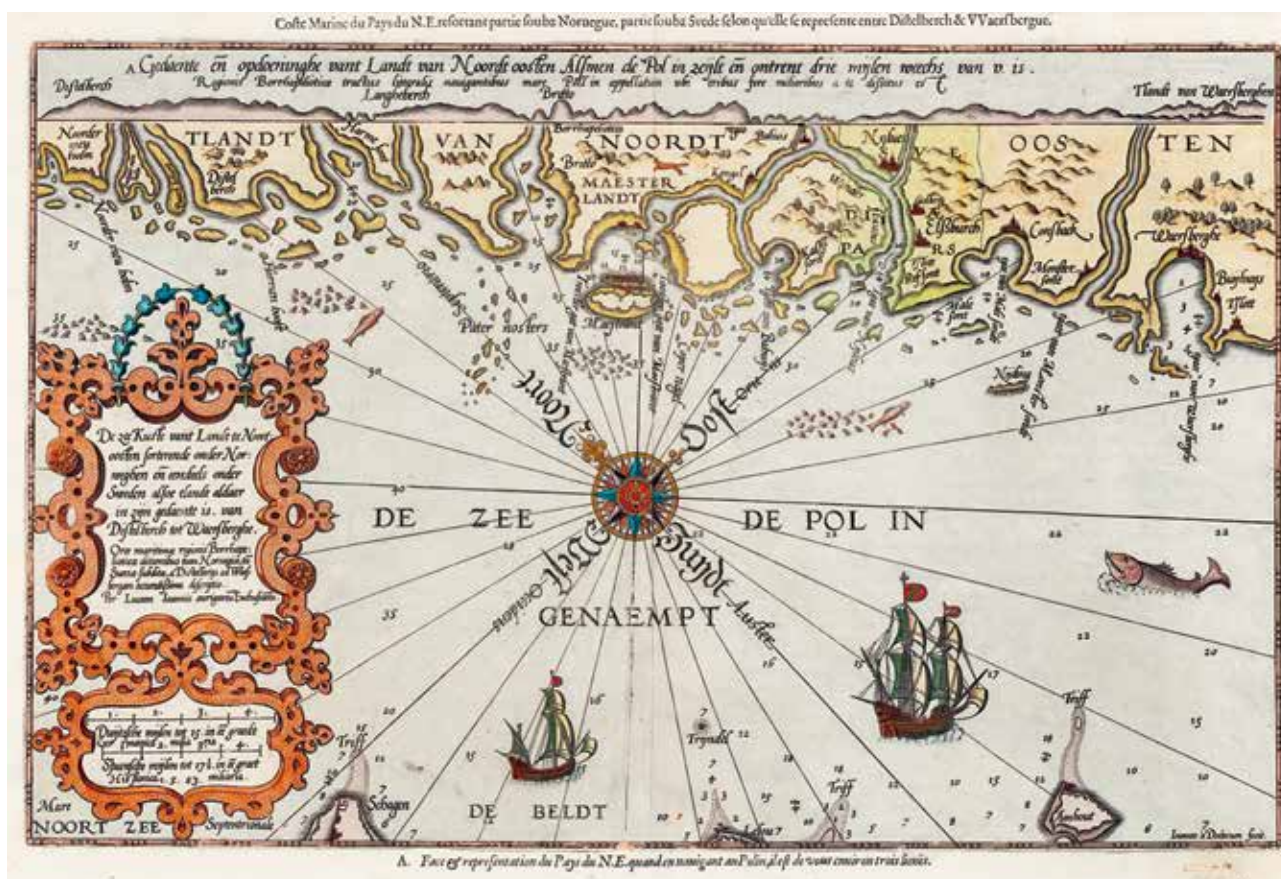
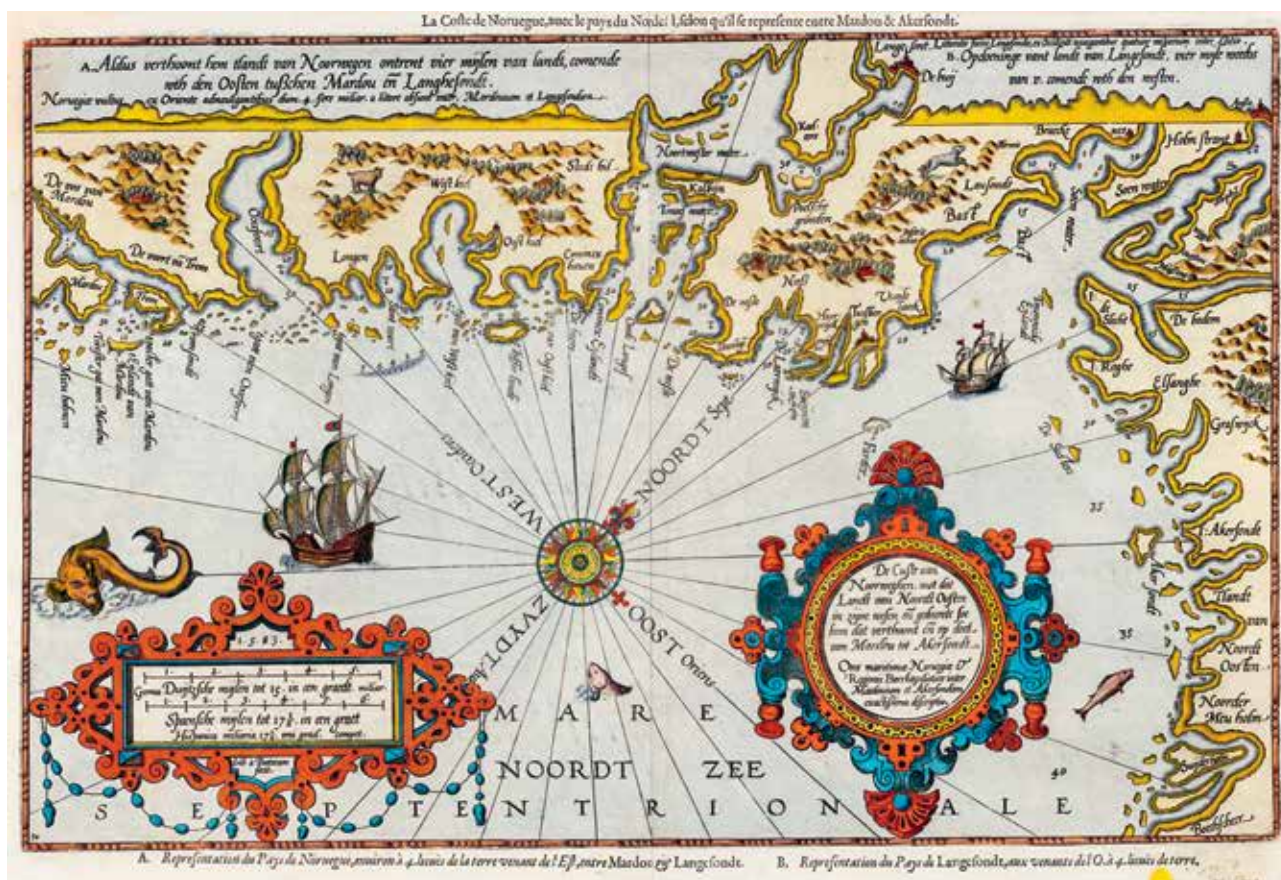
Kartet sparer ikke på noen effecter når Island og sjøreisen dit skal beskrives. Det spørs om hensikten med kartet var å få folk til å besøke øya! Her er sprutende vulkaner, store fjellkjeder, mektige elver, isbjørner osv. Mest dramatisk er imidlertid dyrene eller skal vi si uhyrene som fyller havet rundt Sagøya. Baksidens tekst på Italiensk (sidetall 115 bestemmer årstallet for utgivelsen 1608 eller 1612) beskriver i detalj alle disse skapningene og vesene.

Ytterkantene på margene noe brunskjoldet, ellers er kartet i god stand. Noen av jordfargene er lettere oksydet.

Litteratur: Ulla Ehrensvärd “The History of the North”, John Nurminen Foundation, Helsinki 2006, page 165 – 166 illustrated, Van den Broecke 161, William B. Ginsberg “Printed Maps of Scandinavia and the Arctic 1482 – 1601” Entry 24.8

50 000,- (€5000)

SJELDEN ANLEDNING KOMPLETT SETT AV WAGHENAERS KART OVER SØR-NORGES KYSTLINJE

4. LUCAS J. WAGHENAER (1533 - 1606)

«De zee Kuste vant Landt te Noortoosten...van Distelberch tot Waersberghe»

“De Custe van Noorweghen, met dat Landt van Noordt Oosten in zijne weben en gedaente soe hem verthoont en op doet van Mardou tot Akersondt”

“Die Zee Custe van Noorweghen tusschen der Noess en Mardou”

“Custe van Noorweghen tusschen Berghen, ende de Iedder, soe dat Landt...”

4 håndkolorerte kobberstikk, hvert måler ca. 33x51,5cm

AMSTERDAM (1584), but c. 1590

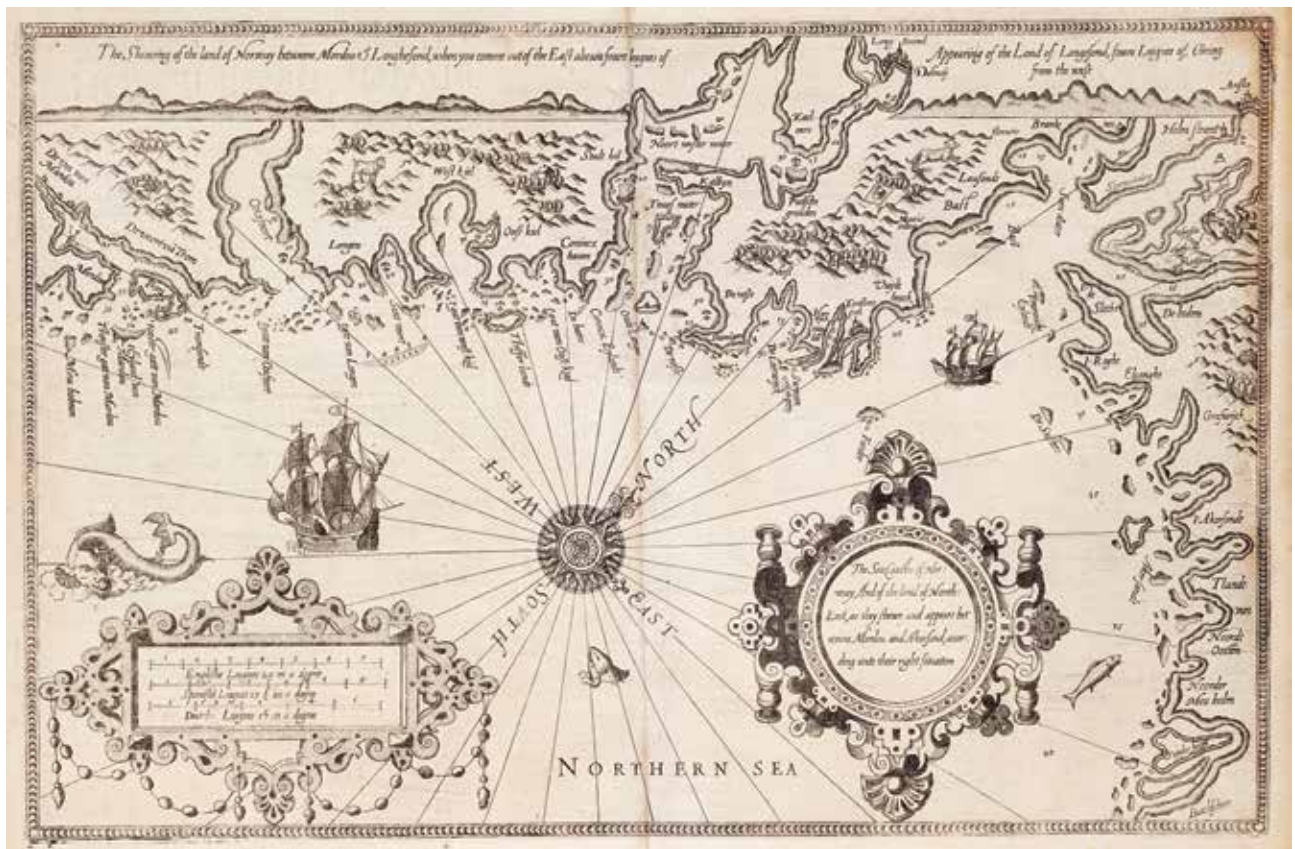
ET FLOTT ENHETLIG SETT FRA SAMME ATLAS MED DE FØRSTE ORDENTLIGE SEILINGSKARTENE OVER NORGESKYSTEN.

I 1584 – 85 publiserte L. J. Waghenaer en seilingsbok med tilhørende kart som har gått inn i historien som det første ordentlige Maritime Atlas I ordets rette betydning. Kartene og bokverket ble så populære at ordet “Waggoner” ble et svært benyttet uttrykk for sjøkart generelt. Til prosjektet knyttet Waghenaer flere av de mest kjente gravørene i Holland blant annet kunstnerbrødrene Baptiste og Johannes Van Doetecum. Atlasene og kartene som i dag er ettersøkte samlerobjekter kom i flere utgaver og på flere spark. Siden i 1596 utkom et kart over Finnmark.

Vårt sett er fra den franske utgaven og disse fikk ekstra typografisk tekst plassert over kartbildet.

Litteratur: Koeman Wag 8a+b, MCC 691, Norges Sjøkartverk side 14 illustrert, Hoem “Norge på gamle kart” nr. 29, W. B. Ginsberg “Norvegia - An Exhibit 2001” nr. 76, R. V. Tooley “Map Collectors’ Circle - Printed Charts of Scandinavia” nr. 691
100 000,- (€10 000)

DET MEGET SJELDNE OG VIKTIGE OSLOFJORDKARTET FRA DEN ENGELSKE WAGHENAER-UTGIVELSEN LONDON 1588

5. LUCAS J. WAGHENAER – «THE MARINERS MIRROUR»

«The Sea Coastes of Norway and of the land of Northeast...betweene Mardou and Akersond»

Kobberstikk, 33x50,3cm

LONDON 1588

Det ble i forbindelse med turbulente tider og krigsfrykt og redsel for Den Spanske Armadaen hastelaget en engelsk utgivelse av Waghenaers viktige sjøkart i London 1588. Kartene ble publisert av Anthony Ashley og gravingene ble utført av kjente gravører som Theodore de Bry, Jodocus Hondius, Johannes Reutlinger og Augustine Ryther. Disse ble brakt til London for et slikt spesialoppdrag.

Fint og urørt eksemplar av et særdeles sjeldent og viktig kartarbeid. Det er andre gang på 32 år vi har kartet for salg.

Litteratur: W.B. Ginsberg «Sea Charts of Norway 1585 – 1812», 1C, 2a

35 000,- (€3500)

6. GERARD MERCATOR

“Europa, ad magnae Europae”

Samtidig håndkolorert kobberstikk, 38x46cm

AMSTERDAM 1607

Vakkert Europakart med originalkolorering utført hos forlaget “Mercator – Hondius”. I 1602 overtok J. Hondius en rekke kobberplater fra Gerard Mercators arvinger og Jodocus Hondius konstruerte da et nytt Europakart, men valgte også å beholde Europakartet tegnet og utgitt av Rumold Mercator, sønn av den legendariske kartografen Gerard Mercator.

Noen ormhull i nedre del, men de er ikke synlige med kartet innrammet. Vakre farger!

Litteratur: Koeman Me 16, med Latinsk tekst på baksiden og nummer “31E”.

8 000,- (€800)

7. GERARD MERCATOR

"Septentrionalium Terrarum descriptio"

Samtidig håndkolorert kobberstikk, 39,5x36,7cm

AMSTERDAM (1595 – 1606), men 1613

DET VIKTIGE NORDPOLKARTET MED VAKKER
ORIGINALKOLORERING.

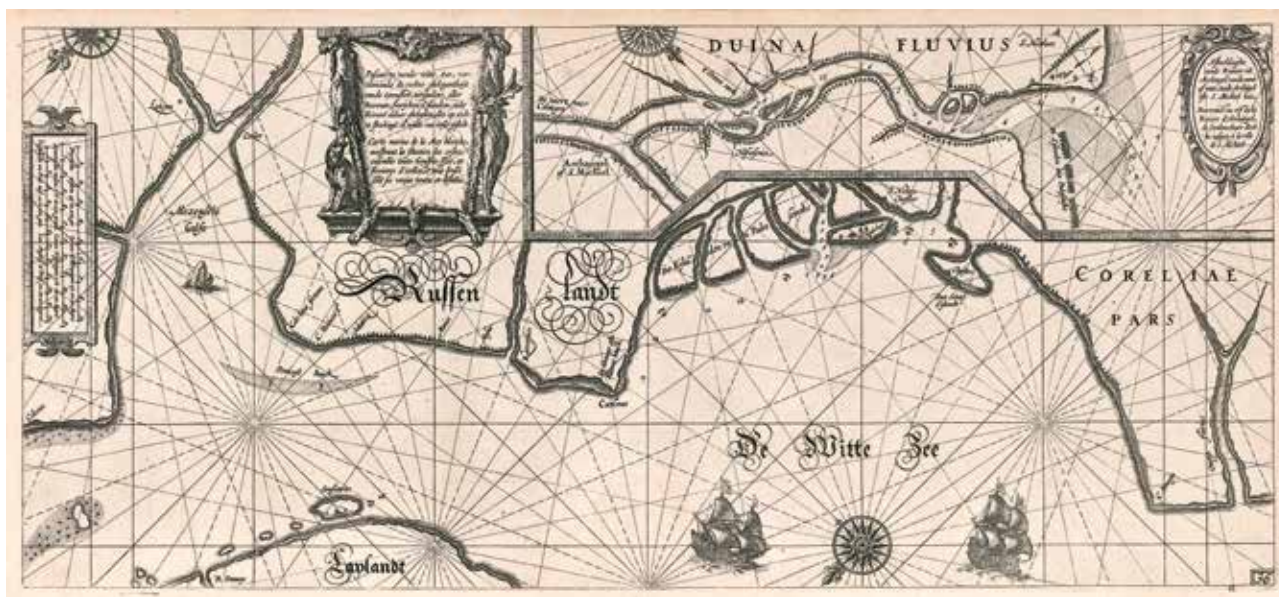
Kartet utkom første gang i Rumold Mercators atlas fra 1595. Ved utgivelsene fra 1606 og senere ble kartbildet ved polen omgravert for å få plass til Spitsbergen som var oppdaget 1598 av Willem Barentz.

Vårt decorative og fine eksemplar har Latinsk tekst på baksiden og sidehenvisning "41 N" som daterer eksemplaret til 1613.

Litteratur: Koeman Me 22, med Latinsk tekst på baksiden og nummer "31E".

20 000,- (€2000)

EN RARITET - BLAEUS FØRSTE SJØKART OVER HVITESJØEN I RUSSLAND.

8. WILLIAM J. BLAEU

"Paskaarte vande witte Zee, vertoonende de rechte ghelegenheyt vande zeecusten,...36' "Q"

Kobberstikk, 24,5x56cm

AMSTERDAM 1608 eller noe senere

Kartet kommer fra et av de sjeldneste hollandske sjøatlasene i karthistorien "Het Licht der Zee – vaert". Atlaset kom i følge Ginsberg ut i omtrent ti utgaver fra 1608 til ca. 1625 både på hollandsk, engelsk og fransk. Noen av utgavene skal ha tekst på baksiden. De franske og engelske tekstutgavene fikk en signaturlignende bokstav M, Q, R, og S trykt i nedre høyre hjørne.

15 000,- (€1500)

9. WILLIAM J. BLAEU

"De Zeecusten van Noorwegen, tusschen de Langesondt en Pater nosters"

(Seilingen Båhuslen – Langesund med Oslofjorden)

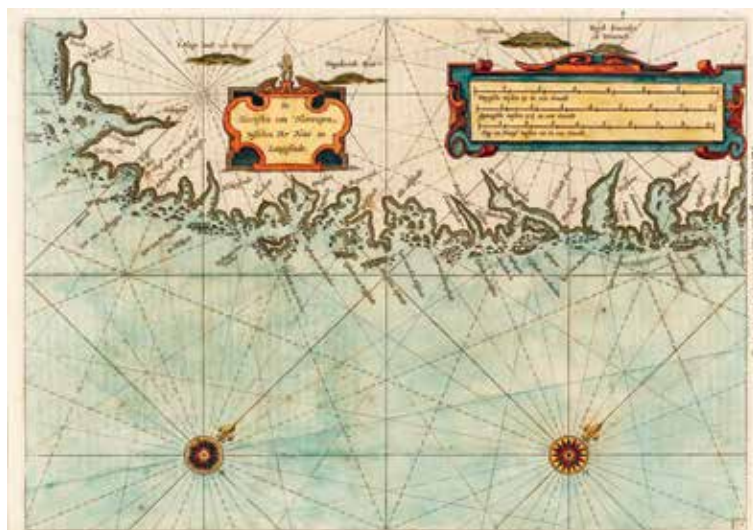
Håndkolorert kobberstikk, 25,8x36cm
AMSTERDAM 1658

Fra 1623 utkom hos Blaeu en ny serie sjøkart i et noe endret format og verket fikk navnet "Zeespiegel". Det utkom flere utgaver frem til 1658. Til tross for et relativt stort antall trykte eksemplarer er disse kartene i dag svært vanskelig å oppdrive. Dette var kart til praktisk navigering om bord og de var enkelt utstyrt. Svært få eksemplarer av atlasene eller kartene har overlevd tidens tann.

Vi presenterer i katalogen en stor samling på 12 av kartene over Norge og nordområdene, alle fra den uhyre sjeldne siste 1658-utgaven. Dette første er nummer 12 i serien fra "Zeespiegel". Med sidetall og tittel typografisk trykket langs høyre marg.

Litteratur: W. B. Ginsberg "Sea Charts of Norway 1585 – 1812", nummer 2B

7 500,- (€750)

10. WILLIAM J. BLAEU

"De Zeecusten van Noorwegen tusschen Der Neus en Langesondt"

(Kystlinjen Vest-Agder – Langesund)

Håndkolorert kobberstikk, 25,8x36cm
AMSTERDAM 1658

Nummer 11 i serien "Zeespiegel". Med sidenummer og tittelen typografisk trykket langs høyre marg.

6 000,- (€600)

11. WILLIAM J. BLAEU

"Ian Mayen Eylandt – te Nieuw gevonden lant Spitsberge"

To kart på ett blad. Håndkolorert kobberstikk, 25,8x36cm
AMSTERDAM 1658

Nummer 48 i serien "Zeespiegel". Med sidenummer og tittelen typografisk trykket langs høyre marg.

6 000,- (€600)

12. WILLIAM J. BLAEU

"Pascaarte van't noordelijcste deel van Noorwegen van Tromsondt om de Noord Caap tot Nordkijn."

Håndkolorert kobberstikk, 25,8X36cm
AMSTERDAM 1658

Nummer 47 i serien "Zeespiegel". Med sidetall og tittelen typografisk trykket langs høyre marg.

6 000,- (€600)

13. WILLIAM J. BLAEU

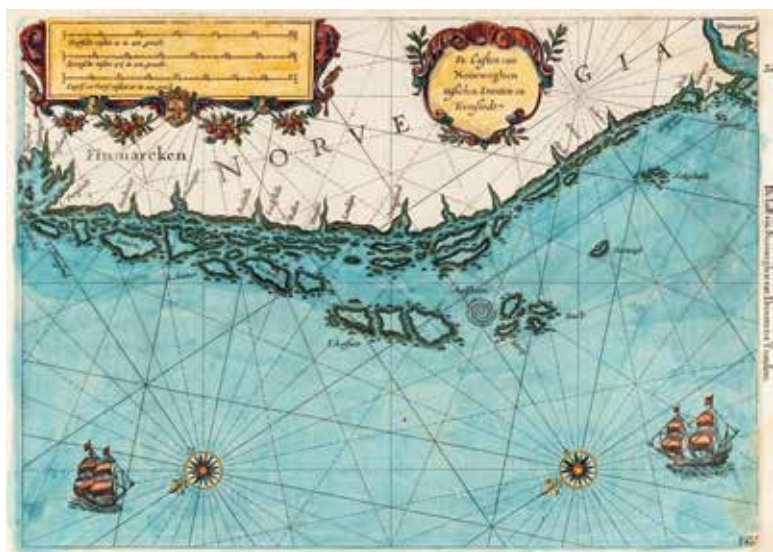
"De Cust van Noorwegen tusschen Ieltelfioert en Olde & Pascaart vande Noorwegsche Cust van Olde tot Stemmeshest "

Håndkolorert kobberstikk, 25,8X36cm
AMSTERDAM 1658

Nummer 44 i serien "Zeespiegel". Med sidetall og tittelen typografisk trykket langs høyre marg.

Med detaljert kartbilde av innseilingen til Bergen.

6 000,-
(€600)

14. WILLIAM J. BLAEU

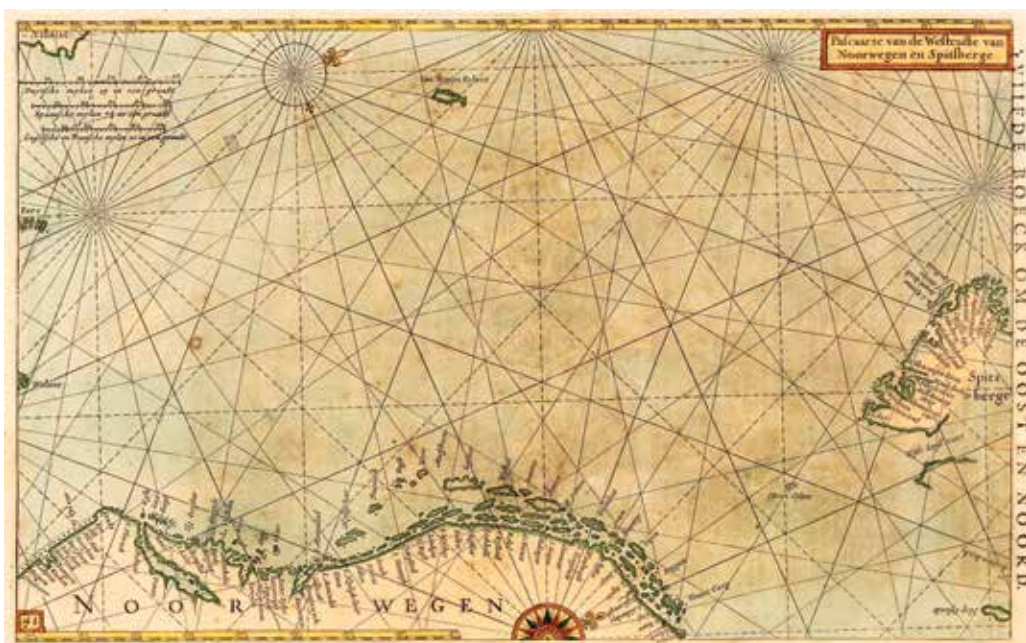
"De Custen van Noorweghen tusschen Dronten en Tromsondt "

Håndkolorert kobberstikk, 25,8X36cm
AMSTERDAM 1658

Nummer 46 i serien "Zeespiegel". Med sidetall og tittelen typografisk trykket langs høyre marg.

Viser kystleden Trondheim – Tromsø.

6 000,-
(€600)

15. WILLIAM J. BLAEU

"Pascaarte van de Westcusse van Noorwegen en Spitsberge."

Håndkolorert kobberstikk, 24,5X39cm

AMSTERDAM 1658

Nummer 41 i serien "Zeespiegel". Med typografisk trykk i høyre marg.

Dette kartet er forkortet i lengden i forhold til utgaven fra 1623.

5 000,- (€500)

FEM SJØKART OVER DEN RUSSISKE DELEN AV "LAPLANDT"

16. WILLIAM J. BLAEU

"Pascaart van de Cust van Laplandt en Russen tusschen de Nordcaap en Nova Zemla" (49)

"De Cusste van Laplandt, tusschen Wardhuijs en Kildijn" (51)

"De Rivier van Kola en het Eÿlandt Kildijn" (51 ½)

"De Cussten van Lapalndt tusschen de 7. Eÿlanden en Swetenoes" (53)

"Pascaarte van de Mont van de Witte Zee" (54)

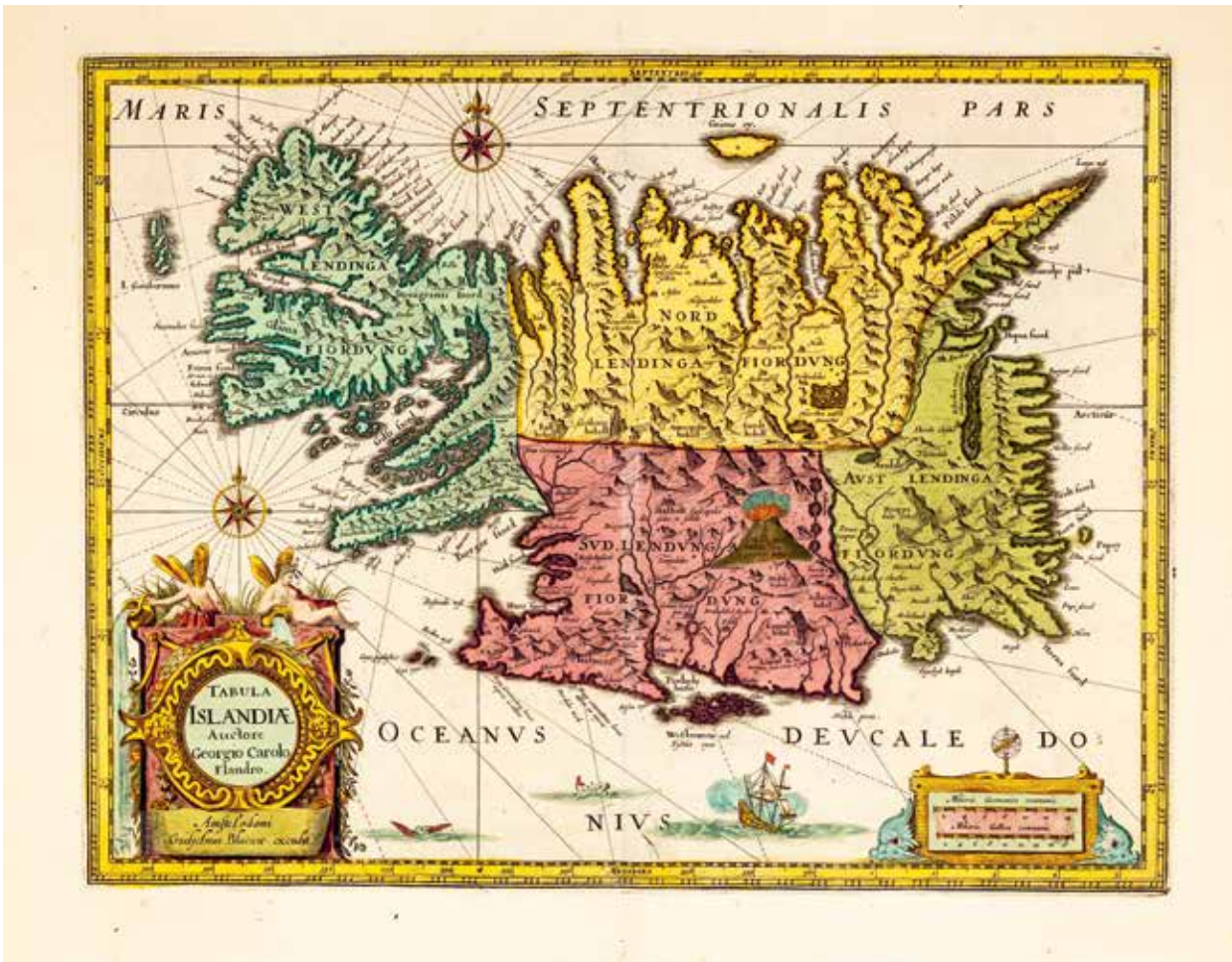
5 håndkolorerte kobberstikkart, hvert ca. 28x36cm

AMSTERDAM 1658

Med sidetall, tittel eller angivelse av del i atlaset typografisk trykket langs høyre marg.

15 000,- (€1500)

PRAKTEKSEMPLAR I LUKSUSKOLORERING

17. (WILLIAM J. BLAEU) – P. MORTIER

"Tabula Islandiæ Auctore Georgio Flandro"

Samtidig håndkolorert kobberstikk, 38x50cm

AMSTERDAM (ca. 1630), men ca. 1690

Enestående eksemplar med store marger og er i perfekt stand. Eksemplaret stammer fra et sett med kart utgitt av Mortier og var en spesialbestilling på vegne av en velstående oppdragsgiver. Kartsettet ble delt opp tidlig på 1990-tallet.

15 000,- (€1500)

EN FIN SAMLING MED DUDLEY'S VIKTIGE SJØKART

18. SIR ROBERT DUDLEY (1574 – 1649)

"Carta particolare della Terra di Grenlande già incognita su scoperta da Inglesi sino a gradi 80:di latitudine...L0 60"

Kobberstikk, med noe håndkolorering, 48x74cm

FIRENZE (1646), men 1661

Svært sjeldent spesialkart over Spitsbergen.

Litteratur: Ikke nevnt hos Ginsberg.

12 000,- (€1200)

19. SIR ROBERT DUDLEY

"Questa carta contiene l'Isolle di Ferro è di Shutland com la Norugia Settentrionale"

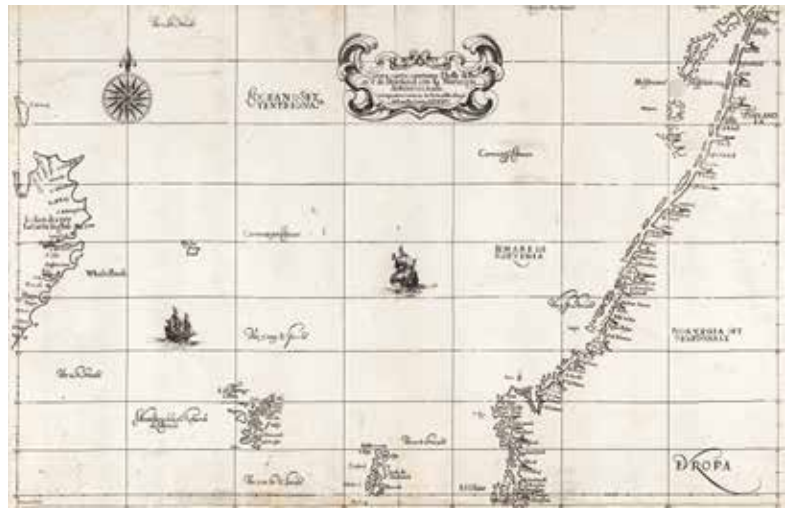
Kobberstikk, 48x74cm

FIRENZE 1646

Førsteutgaven av det elegante sjøkartet med den norske kystlinjen fra Bergen til Malangen i Troms. Feilfritt eksemplar.

Litteratur: William B. Ginsberg "Sea Charts of Norway 1585 – 1812" nummer 9A, 3a

10 000,- (€1000)

20. SIR ROBERT DUDLEY

"Carta nonna Generale di Europa"

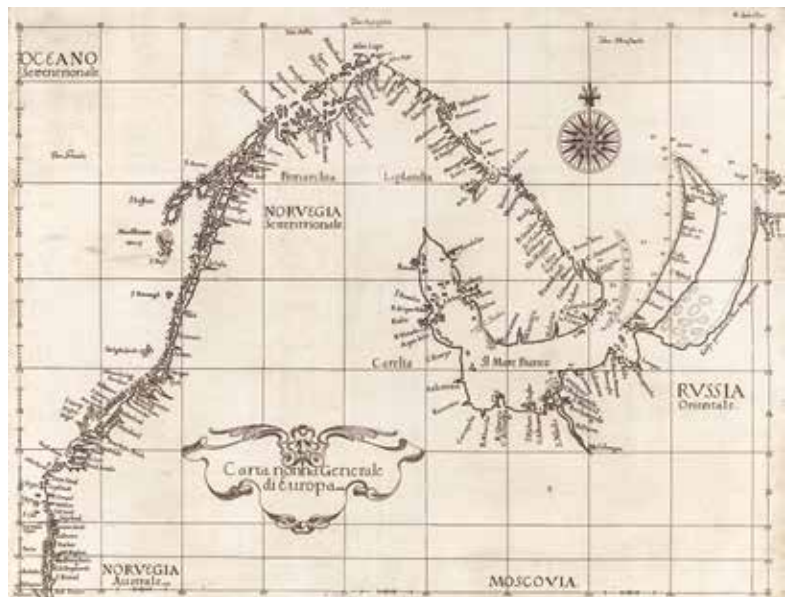
Kobberstikk, 38x49cm

FIRENZE 1646

Førsteutgaven av et viktig sjøkart over Nordområdene, Perfekt eksemplar.

Litteratur: William B. Ginsberg "Sea Charts of Norway 1585 – 1812" nummer 9A, 5a

10 000,- (€1000)

21. SIR ROBERT DUDLEY

"Carta di Noruegia piu moderna"

Kobberstikk, 50x37cm

FIRENZE 1646

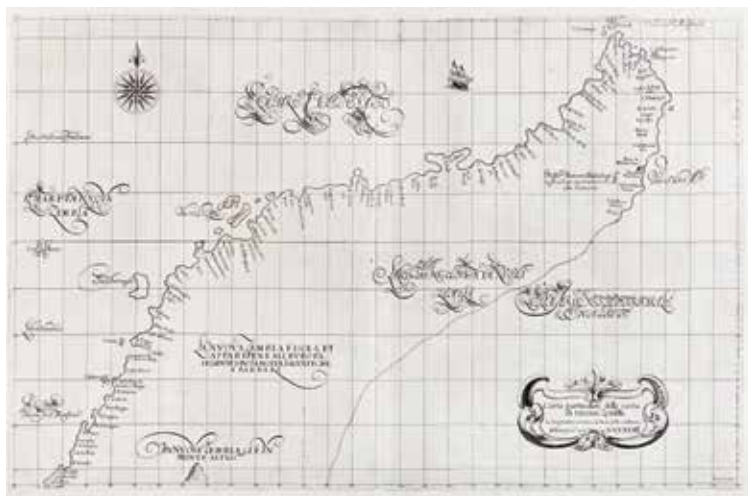
Førsteutgaven.

Svak fuktskjold øverst til høyre.

Litteratur: William B. Ginsberg "Sea Charts of Norway 1585 – 1812" nummer 9A, 6a

7 000,- (€700)

22. SIR ROBERT DUDLEY

"Carta particolare della costa. di nuoua Zembla."

Kobberstikk, 48x74cm

FIRENZE 1646

Førsteutgaven av et viktig kart i historien om Willem Barents og overvintringen på Novaja Zemlja. Vi ser navn på karet som "Costa di Winterhaus", "Baia di Winterhaus", "La Costa Heemskerck" og "Barentson Olandese...". Perfekt eksemplar!

10 000,- (€1000)

23. HENDRICK DONCKER

"De Cussten van Noorwegen, Finmarken, Laplandt, Spitsbergen, Jan Mayen, Eylandt, Yslandt, als mede Hitlandt, en een gedeelte van Schotlandt."

Samtidig håndkolorert kobberstikk, 43,2x53,5cm

AMSTERDAM ca. 1660

Vakkert eksemplar på tykt papir, helt sikkert med forleggerens originalkolorering.

12 000,- (€1200)

24. JAN JANSSENIUS (1588 – 1664)

"Pascaart vande Noort-Zee..."

Samtidig håndkolorert kobberstikk, 43,3x55cm

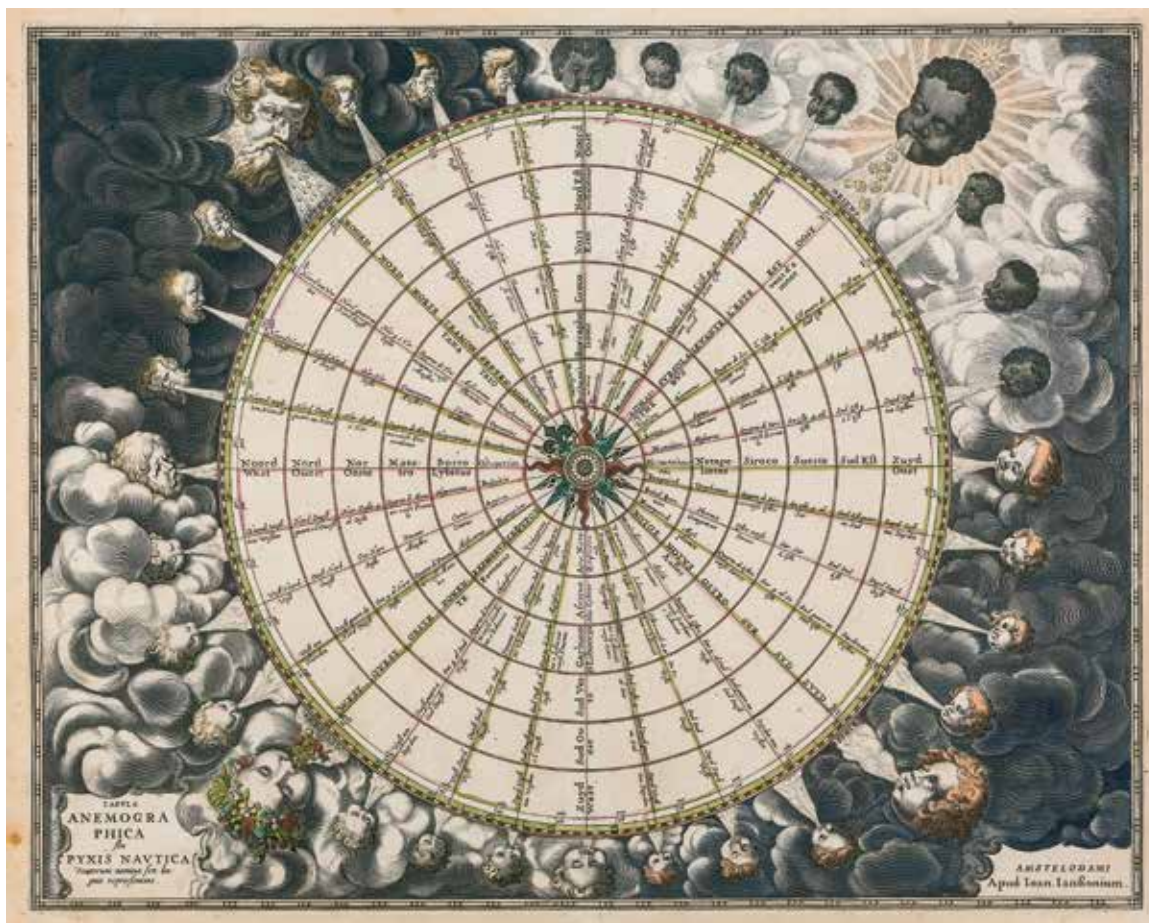
AMSTERDAM 1650

Vakkert Nordsjøkart som stammer fra "Atlas Maritimus" ("Water-weereld")

Svakt flekkete, en oksyderingssprekk fra koloreringen nede.

8 000,- (€800)

BERØMT “VINDGUDEKART”

B 25. JAN JANSONIUS

“Tabula Anemographica sive compassus, aut pyxis nautica”

Samtidig håndkolorert kobberstikk, 43,5x54,5cm

AMSTERDAM 1650

ET SÆRDELES DEKORATIVT PROSPEKT OVER VINDSYSTEMET OG BRUKEN FOR RETNINGSBESTEMMELSE TIL SJØS. Ettersøkt trykk med original kolorering og i god teknisk tilstand. Viser de klassiske vindgudene som omringer selve motivet. Trykket utkom i Jan Janssonius “Atlas Maritimus”.

Litteratur: “Old” Koeman IV, Me 174

20 000,- (€2000)

26. JOAN BLAEU

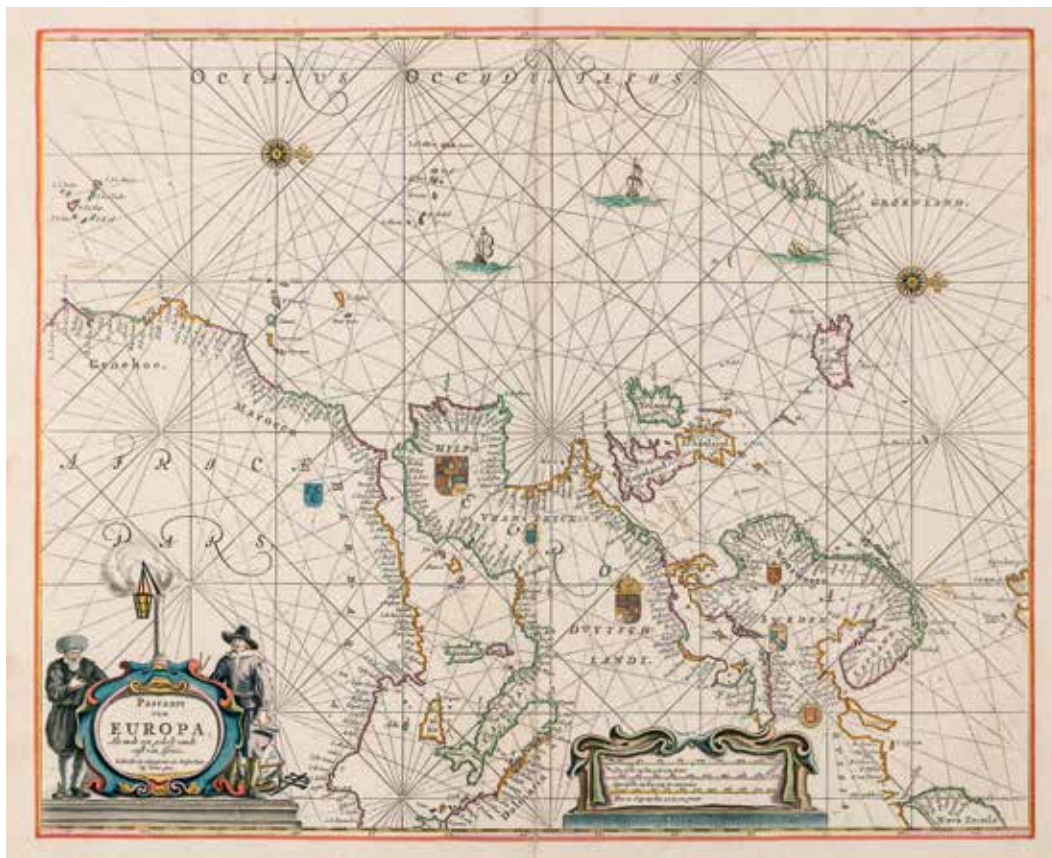
«Nova Zemla»

Håndkolorert kobberstikk, 37,5x49cm

AMSTERDAM ca. 1662

3 000,- (€300)

LUKSUSEKSEMPLAR

27. PIETER GOOS (1616 - 75)

"Pascaart van Europa, Als mede een gedeelt vande cust van Africa."

Samtidig håndkolorert kobberstikk, 43x52cm

AMSTERDAM 1675

Pieter Goos sitt Europakart stammer fra "De Zee-Atlas Ofte Water-Wereld, Waer in verthoont werden alle de Zee-Kusten Van het bekende des Aerd-Bodems.". Utgivelsesåret er kjent som 1675. Vårt eksemplar er i utsøkt stand trykket på dobbelt lag papir og med nydelig originalkolorering opphøyd med gull. Eksemplaret har sikkert vært en spesialbestilling for levering til en spesiell oppdragsgiver.

Pieter Goos er en av de mange berømte hollandske sjøkartforleggere på 1600-tallet med en betydelig produksjon av sjøkart, sjøatlas og seilingsbøker av høy kvalitet.

Litteratur: "Old" Koeman volume IV side 192 – 193, Koeman Goos 13, R. V. Tooley "Map Collectors' Circle - Printed Charts of Scandinavia" nr. 293

35 000,- (€3500)

ET UTSØKT EKSEMPLAR AV ET AV DE VAKRESTE MARITIME KARTENE UTFØRT AV DE HOLLANDSKE KARTFORLEGGERNE

B 28. FREDERICK DE WIT (1610 - 98)

"Totius Europa Littora Novissime edita"

Samtidig håndkolorert kobberstikk, 49x89cm

AMSTERDAM ca. 1675 - 80

FØRSTEUTGAVEN AV DET STORE SJØKARTET OVER EUROPA MED ALLE VÅPENSKJOLDENE.

Dette imponerende kartet regnes som et høydepunkt i 1600-tallets sjøkartproduksjon. Det er trykket fra to kobberplater, originalt sammensatt og utgitt i Frederick De Wit's "Orbis Maritimus". Formatet og den kartografiske orienteringen kommenterer Ginsberg på følgende vis: "Its shape and style are intentionally reminiscent of the early manuscript portolans of the area drawn on vellum".

Senere utgaver av L. Renard og R. og I. Ottens er trykket uten de dekorative våpenskjoldene.

Et enestående eksemplar i perfekt tilstand.

90 000,- (€9000)

LUKSUSEKSEMPLAR OVER SEILINGEN TIL NORD-VEST

29. PIETER GOOS

"Pascaerte van Groen Landt, Yslandt, Straet-Davids en Ian Mayen..."

Samtidig håndkolorert kobberstikk, 43,5x52cm
AMSTERDAM 1675

Et enestående kunstobjekt rikt kolorert med gull.
Beskrivelse som ovenstående.

25 000,- (€2500)

30. PIETER GOOS

"Pas-Caart van de Oost Zee"

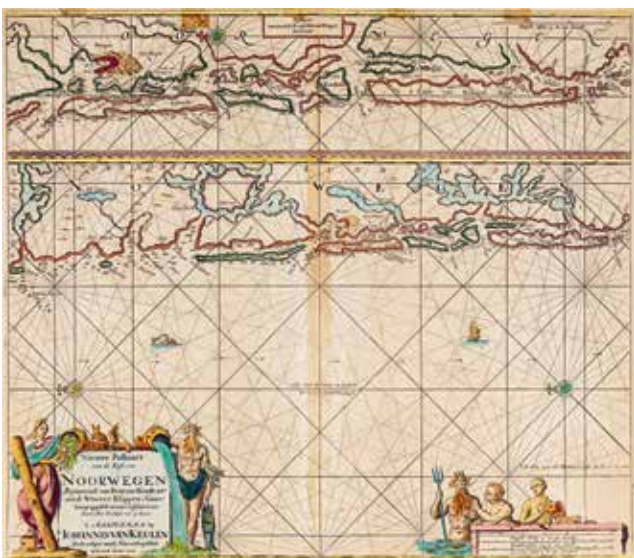
Samtidig håndkolorert kobberstikk, 45x54cm
AMSTERDAM 1675

Som ovenstående, et nydelig eksemplar med
gullforgylning.

Litteratur: R. V. Tooley "Map Collectors' Circle - Printed Charts of Scandinavia" nr. 283, C.H. Ericksson med flere
"The Routes of the sea" illustrert s. 50

13 000,- (€1300)

DET VIKTIGE DETALJKARTET RUNDT INNSEILINGEN TIL BERGEN

B 31. JOHANNES VAN KEULEN

*"Nieuwe Paskaart van de Kust van Noorwegen
Beginnende van Bommelsondt tot aan de
Wtweer Klippen"*

Håndkolorert kobberstikk, 50,5x58,5cm
AMSTERDAM ca. 1700 eller senere

Vakkert kart over innseilingledene både sørfra og nordfra
til Bergen i to målestokker. I følge Ginsberg er kartet i sin
4. trykktilstand etter betydelig omgraving og utvidelse
av kartografien og sjøkartografien. Med strømpiler og
tekst over kartusjen med neptun nede til høyre.
Fire brunflekker etter gammel tape i øvre del.

Litteratur: W. B. Ginsberg "Sea Charts of Norway 1585 –
1812", nummer 8A, 4a

8 000,- (€800)

32. JOHANNES VAN KEULEN

"Paskaart van de Witte Zee Beginnende van Pelitza tot Kandalox en van Catsnoes tot aan Kovoda..."

Samtidig håndkolorert kobberstikk, 50,5x58,5cm

AMSTERDAM ca. 1681

ET VAKKERT EKSEMPLAR TRYKKET PÅ DOBBELT LAG PAPIR OG MED STRÅLENDE ORIGINALKOLORERING.

8 000,- (€800)

33. JOHANNES VAN KEULEN

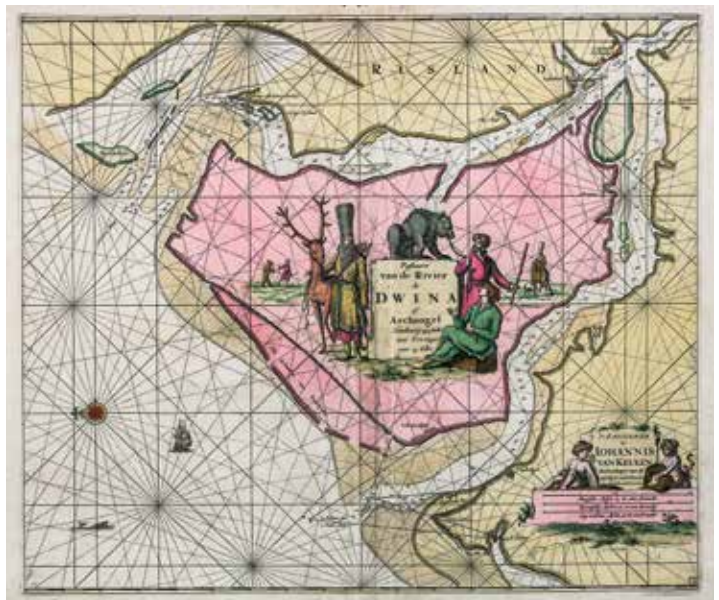
"Paskaart van de Rivier de Dwina of Archangel"

Samtidig håndkolorert kobberstikk, 51x58,5cm

AMSTERDAM ca. 1681

ET VAKKERT EKSEMPLAR TRYKKET PÅ DOBBELT LAG PAPIR OG MED STRÅLENDE ORIGINALKOLORERING.

8 000,- (€800)

34. JOHANNES VAN KEULEN

"Paskaart Van de Kust van Finmarken van Heyligerlander Leen tot c. Tromsondt"

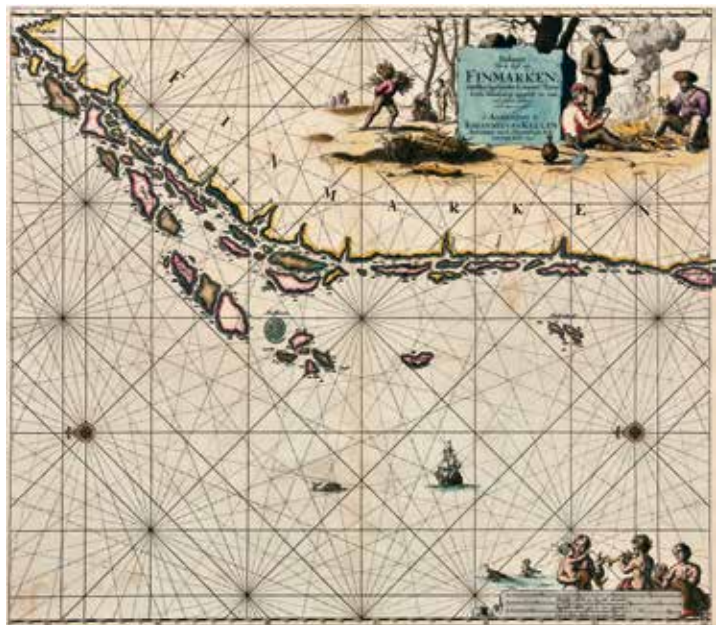
Samtidig håndkolorert kobberstikk, 51x58cm

AMSTERDAM ca. 1681

VAKKERT ORIGINALKOLORERT EKSEMPLAR.

Litteratur: W. B. Ginsberg "Sea Charts of Norway 1585 – 1812", nummer 8, 8A:7

8 000,- (€800)

B 35. JOHANNES VAN KEULEN

"Pascaert van Texel, Tot aen Bergen... Engelandt"

Samtidig håndkolorert kobberstikk, 50,5x58,5cm
AMSTERDAM ca. 1696

Uvanlig Nordsjøkart med seilingsoverfarten Norge – De Britiske Øyer.

Litteratur: W. B. Ginsberg "Sea Charts of Norway 1585 – 1812", nummer 8B, 3a

8 000,- (€800)

B 36. JOHANNES VAN KEULEN

"Paskaart Van een Gedeelte der Nort Zee"

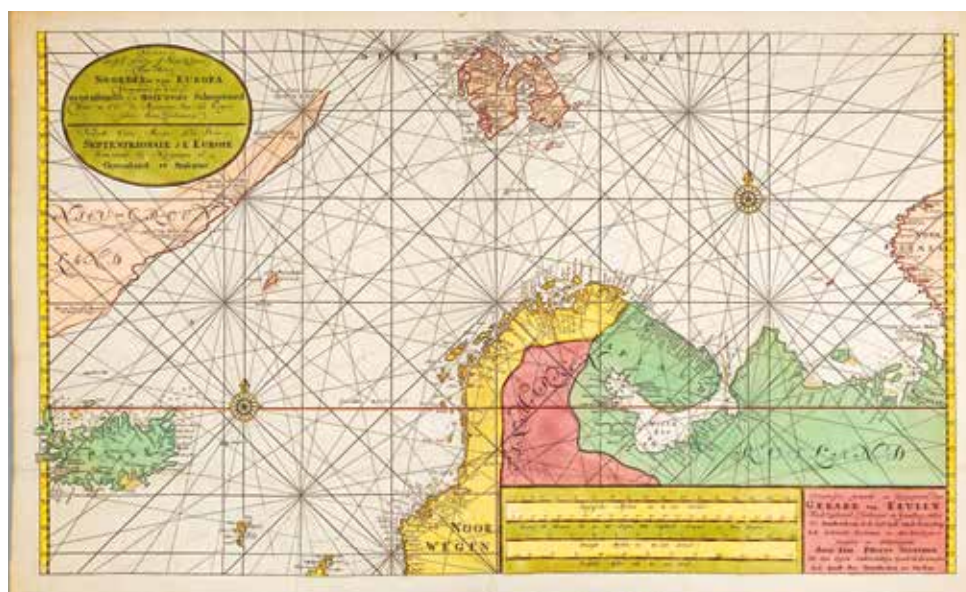
Håndkolorert kobberstikk, 51,5x58,5cm
AMSTERDAM ca. 1716

Vakkert Nordsjøkart i perfekt stand.

Litteratur: W. B. Ginsberg "Sea Charts of Norway 1585 – 1812", nummer 8B, 5b1 – State 3 med tillagte strømpiler

12 000,- (€1200)

SIJEDENT KART OVER NORDOMRÅDENE, PERFEKT EKSEMPLAR
PRAKTKOLORERT

37. GERARD VAN KEULEN

"Nieuwe Gelyk Gradige of Platte Zeekart Van Het Noorder deel van Europa Vertoene de Geheele Groenlandse En Moscovie Scheepvaard..."

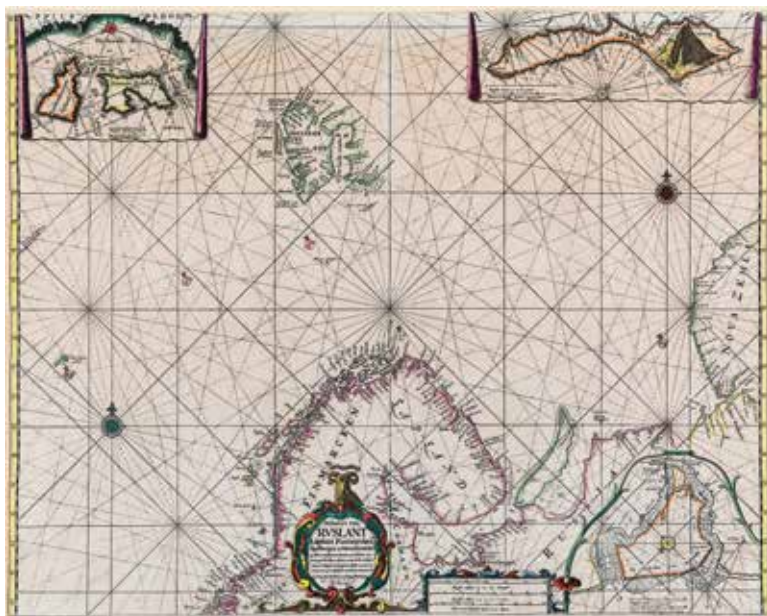
Samtidig håndkolorert kobberstikk, 59,2x100cm

AMSTERDAM ca. 1709

Sjeldent og imponerende sjøkart over seilingen til nord. Dette eksemplaret har eierskap tilbake til antikvabokhandler Douwma i England som rundt 1990 satt på en rekke utsøkte eksemplarer av van Keulens sjøkart.

Ikke registrert hos Ginsberg "Sea Charts of Norway 1585 – 1812".

30 000,- (€3000)

38. JACOBUS ROBIJN (1649 – 1710)

"Paskaert van Ruslant, Laplant, Finmarcken, Spitsbergen en Nova Zembla"

Håndkolorert kobberstikk, 43x54,5cm

AMSTERDAM c. 1683

DEKORATIVT SJØKART OVER NORDOMRÅDENE MED RUSSLAND FRA EN SJELDEN KARTFORLEGGJER. Med to innlagte spesialkart "Hollandse Bay" (Spitsbergen) og Jan Mayen.

Kart signert "Robijn" er sjelden vare. Et lignende kart er signert Van Loon, men Robijns kart er forlenget ca. 3,5 grader i nordlig retning sammenlignet med Van Loon. Robijnkartet er ikke registrert hos Ginsberg.

Øvre marg kuttet med tap av ca. 1 cm av de to spesialinnsetningene. Restaurert rift i nedre høyre hjørne.

Litteratur: W.B. Ginsberg "Sea Charts of Norway 1585 – 1812" se side 85

12 000,- (€1200)

B 39. FREDERICK DE WIT – L. RENARD

"Poli Arctici Et Circumtacentium Terrarum Descriptio Novissima"

Samtidig håndkolorert kobberstikk, 44x50cm

AMSTERDAM 1715

Kartets konstruksjon går tilbake til H. Hondius og Frederick de Wit. Rikt dekorert med blant annet hvalfangstscener og andre fangstillustrasjoner.

Et dekorativt og fint eksemplar.

Litteratur: P. Burden "The Mapping of North America" 246, hans tilstand nr. 7, Kershaw "Printed Maps of Canada", nummer 104, Koeman Renard 1 – 2, Lainema – Nurminen "UltimaThule – Arktiska Upptäcktsfärder" side 146 – 147

18 000,- (€1800)

B 40. (FREDERICK DE WIT) – LOUIS RENARD

"Norvegiae Maritimæ" & "Finmarchia et Laplandiæ Maritimæ"

To samtidig håndkolorerte kobberstikk, hvert 49x57cm
AMSTERDAM 1715

VAKKERT TILHØRENDE PAR MED ORIGINAL HÅNDKOLORERING OVER KYSTLINJEN GØTEBORG – NORGE – RUSSLAND.

De Wits sjøkart er særlig berømte for de store kartusjene som ofte er gjengitt i ulike historiske bøker. Dette for å illustrere hva som var typisk eller spesielt for det kartlagte området. Renard hadde overtatt de originale kobberplatene til de Wit utført omkring 1675 – 80, men Renard gjorde betydelige omgraveringer i kartbildet. Litteratur: W. B. Ginsberg "Sea Charts of Norway 1585 – 1812", R. V. Tooley "Map Collectors' Circle Printed Charts of Scandinavia" nr. 756

22 000,- (€2200)

ET UTSØKT PAR OVER MIDDELHAVET

41. (FREDERICK DE WIT) – LOUIS RENARD

"Wester gedeelte van de Middelandse Zee" & "t' Ooster gedeelte van de Middelandse Zee."

2 samtidig håndkolorerte kobberstikk, hvert kartblad 48x56cm
AMSTERDAM 1715

Kartene er i perfekt stand med vakker original kolorering.

25 000,- (€2500)

42. REINER & JOSUA OTTENS

"Daniae, Frisiae, Groningæ et Orientalis Frisiae Littora"

Samtidig håndkolorert kobberstikk, 49x57cm
AMSTERDAM 1745

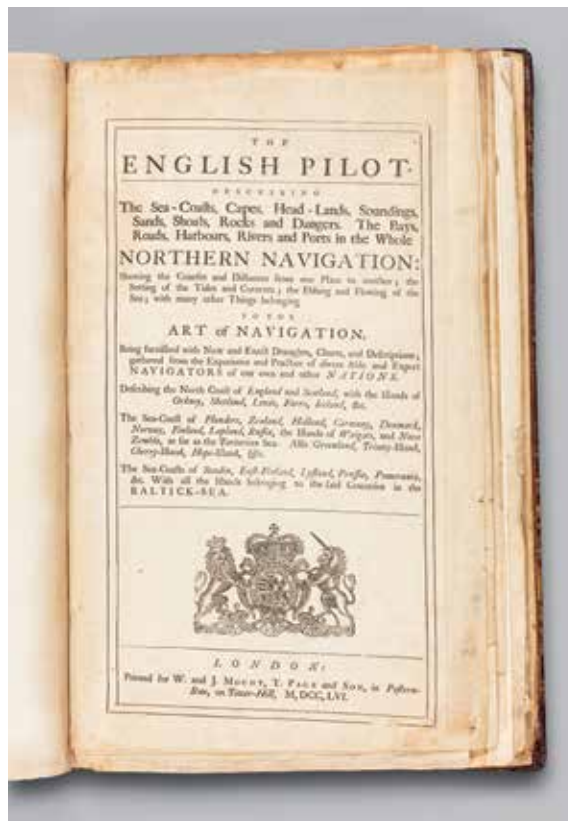
PERFEKT EKSEMPLAR MED PRAKTKOLORERING.

Med utgaven i 1745 er det siste gang det trykkes fra de Wits kobberplate utført ca. 1675. Denne versjonen har brødrene Ottens sine signature som via L. Renard hadde blitt eiere av kobberplatene og publiserte atlaset "Orbis Maritimus". Dette eksemplaret stammer fra et sett med kart som var spesialbestilt ved utgivelsen der eieren ønsket en ekstraordinær kolorering, og det må vi kunne være enige i at de fikk. Mer overdådig og vakrere kan vel et gammelt kart knapt bli.

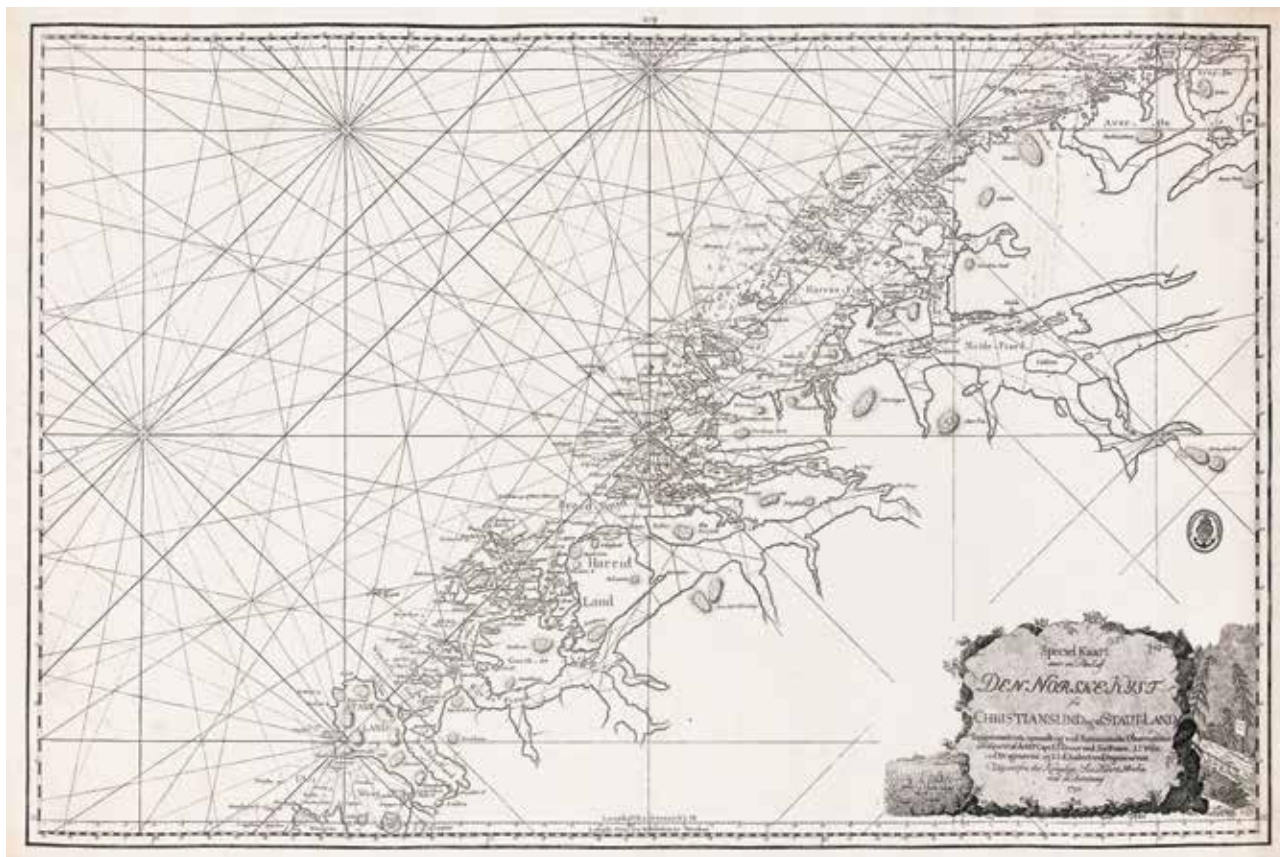
16 000,- (€1600)

VIKTIG ENGELSK SJØATLAS OG SEILINGSBOK OVER DE NORDISKE FARVANN. BENYTTET TIL PRAKTISK SEILING OM BORD

MEGET VIKTIG OG SJELDENT KART OVER CHRISTIANSUND OG NORDVEST-LANDET

45. CARL FREDERIK GROVE (1758 – 1829)

«Speciel Kaart over en Deel af Den Norske Kyst fra Christiansund og til Stadt=Land – Udgivet fra det Kongelige= Söe= Kaart= Archiv med en Beretning»

Kobberstikk, 59x88,7cm. Kartet er «Blue-backed» og merket bak «No 2»

Imprinten nede til høyre er bortskrapet

KØBENHAVN 1793

DET ANDRE UTGITTE SJØKARTET I SERIEN KALT «DE GROVESKE KART».

Kartserien kalt «De Groveske kart» på tilsammen syv blad over Norskekysten ble konstruert av Carl Fredrik Grove i samarbeid med Niels Andreas Vibe (1759 – 1814) og Benoni d' Aubert (1768 – 1832) og utkom i perioden 1791 – 1803.

Noen av kartene utkom tydeligvis også i et andre opplag. Kartene er dekorert med ulike kartusjer med bl.a. scener fra Norges kyst. Med til kartene fulgte det også en beretning. Grove var dansk sjøoffiser og fulgte i 1786 Poul Løvenørns på dennes ekspedisjon til Grønland. Han ledet i årene 1787 til 1800 arbeidet med kartleggingen av Norges kyst fra Svinesund til Trondheim.

«De Groveske Kart» er meget sjeldent fremme for salg.

Kartet kom med et utbrettsfelt nede til venstre. Dette er avrevet på vårt eksemplar. En rift på begge kortsidene.

En rift på begge kortsidene.

Litteratur: W.B. Ginsberg "Sea Charts of Norway 1585 – 1812", nr. 12A:2, Arne I. Hoem "Norge på gamle kart", se side 79 – 81

10 000,- (€1000)

46. WILLIAM EDWARD PARRY

«A Survey of the Principal Points on the North Coast of Spitsbergen. Chiefly constructed from the Observations of Capt W.E. Parry & Lieut T. Hy Foster»

Kobberstikk, 60x61cm

LONDON John Murray 1827

Detaljert kart utført i forbindelse med forsøket til W.E. Parry og J.C. Ross til å nå Nordpolen.

3 000,- (€300)

47. SMITH & SON – GLOBUS OVER HIMMELLEGENE

«Smith's Celestial Globe Containing All The Known Stars Nebule»

«Himmelglobus – «18 inches Celestial Globe»

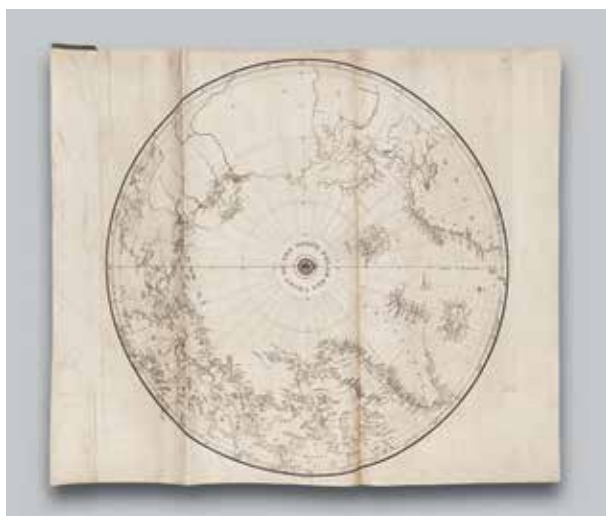
Diameter på globusen 46cm, høyde med stativet 104cm

Trykte kartsegmenter samtidig håndkolorert, på pappmasje Montert på det originale mahogny stativet med tre ben

LONDON, 172 Strand ca. 1830

Klassisk Engelsk globus over Himmelt bildet som kompletterte en utført Jordglobus. Vår fine Himmelglobus har gammel norsk eierhistorie og er i sjelden god og original teknisk stand til tross for noen slitasjer og reparasjoner på stativet.

20 000,- (€2000)

48. HYDROGRAPHIC OF THE ADMIRALTY

«Chart of The North Polar Sea»

Sirkulært Nordpolkart, kobberstikk i diameter 61,3cm

Hele arket 64x75cm

(29. Juni 1835), men oppgitt korrigert utgivelse fra 1849

Sjeldent og meget detaljrikt Nordpolkart trykket på spesielt papir (velin?).

7 500,- (€750)

49. JAMES WYLD

"Chart of The Arctic Regions from The Admiralty Surveys."

Originalt litografi med grensekolorering, diameter 38,2cm,

Hele arket 47,8x49,5cm

LONDON ca. 1853

SJELDENT OG VIKTIG SEPARATUTGITT KART OVER ARKTIS.

Kartet viser blant annet ruten til den siste reisen til polarforsker John Rae og er datert 1847. Rae var hyret inn for å finne det forsvunnete skipet tilhørende Franklin-ekspedisjonen. Kartet har typografisk dedikasjon fra James Wyld til Lady Franklin: "This Sketch is Dedicated by her Obliged and Obedient Servant James Wyld". Merket "Third Edition". Kartet har også inntegnet andre ruter.

10 000,- (€1000)

MEGET SJELDNE NAVIGASJONSKART KART OVER OSLOFJORDEN

50. VIBE

"Kart over Den Norske Kyst Fra Christiania Til Tønsberg Fyr og Rauö eller Den Nordlige Deel Af Christianiafjorden, efter trigonometriske Opmaalinger, I Aarene 1849 Og 1850 Hydrographisk Undersögte Og Verificerede af Pr: Lieut: I Marinen C. Johansen;..."

Kobberstikk, 81,5x54,2cm, på lerret oppdelt i 12 segmenter, i original kassett
CHRISTIANIA 1852

+ Samme

"Kart over Den Norske Kyst Fra Tønsberg Og Torgersö Fyr Til Jomfruland, efter trigonometriske Opmaalinger I Aarene 1849 og 1850 Undersögte og Verificerede Pr Lieut: Marinen C. Johansen,..."

Kobberstikk, 84,5x63,5cm, på lerret oppdelt i 12 segmenter, i original kassett
CHRISTIANIA 1853

To meget uvanlige kart og kystlinjene er svært detaljert utført.

20 000,- (€2000)

51. DET PRIVATE OPMAALINGSKONTOR I KRISTIANIA

«*Specialkarter over Kristianiafjorden, Fra Kristiania til Drøbak 1887, Maalestok 1: 10,000*»

Fargelitografi, 87x68,5cm
KRISTIANIA 1887

Sjeldent kart over det indre av Oslofjorden. Dette er plansje 1 av et sett på seks som omfatter seilingen til Drøbak. Med detaljert kartlegging av indre havnebasseng og øyene i Indre Oslofjord. Kartet synes å være ganske likt det kartet datert 1881 som er omtalt og illustrert side 47 hos Gimse. Men det har tittelen «Kart over Kristiania Havnedistrikt» og oppgis å være «Hydrografert af Prmlt i Marinen R.M. Petersen 1881».

Noen buklinger og enkelte papirskader, noen samtidige blyantnotater.

Litteratur: Tore B. Gimse «Kart over Christiania – En bibliografi over trykte Christianiakart» Oslo 2014

7 500,- (€750)

52. EDWARD WELLER

«*Norway West Coast Bergen*»

Litografi, 66,5x48,5cm
LONDON 1888 – 1890

Et svært uvanlig kart over byen Bergen og Havnebassenget, kombinert landkart og sjøkart. Bergens bygater er tydelig og detaljert inntegnet.

7 500,- (€750)

TOPOGRAFISKE PROSPEKTER INKLUDERT CATO SCHIØTZ SIN UNIKE SAMLING «TRYKTE BERGENSPROSPEKTER 1588 – 1850»

B 53. CATO SCHIØTZ, HANS SAMLING «TRYKTE PROSPEKTER OVER BERGEN 1588 – 1850». MED 38 ENKELTNUMMER (SAMLET 39 INNRAMMEDE TRYKK)

Samlingen vi her presenterer under ett er en unik anledning til å erverve et viktig stykke av «Bergens kulturarv». Samlingen vil være et kulturelt og kunstnerisk midtpunkt i en hver privatsamling eller offentlig/privat institusjon. Cato Schiøtz startet oppbyggingen av samlingen tidlig på 1980-tallet og har som alltid gått systematisk og grundig til verks. Det har også vært stor fokus på trykkenes tekniske kvalitet. Flere av trykkene og variantene er så sjeldne at de ikke kan påregnes å se på markedet i overskuelig fremtid. Skal vi kort bare fremheve noe av det viktigste i samlingen må det bli alle de enestående store prospekter av Bergen utført av Georg C.C.W. Prahl (Bergen 1798 – 1883). Det vil antagelig ikke være mulig for noen i dag å få samlet alle disse.

Kontakt oss gjerne for ytterligere opplysninger eller mer informasjon om samlingen.

Pris for hele samlingen Kr. 800 000,- (€80 000)

HIERONYMUS SCHOLEUS

"Bergen"

Samtidig håndkolorert kobberstikk, 32,5 x 47,5 cm

KÖLN 1588

FINT KOLORERT EKSEMPLAR AV DET FØRSTE NORSKE BYPROSPEKTET.

Dette berømte bilde kommer fra del IV av det omfattende prospektverket "Civitates Orbis Terrarum" som var et slags supplement til Abraham Ortelius sitt kartverk fra 1570, "Theatrum Orbis Terrarum". Utgivernes navn var Franz Hogenberg og Georg Braun og verket kalles gjerne "Braun-Hogenberg". Denne "Scholeusmodellen" med dette utsynet over byen ble modellen for omtrent samtlige Bergensbilder de neste 200 årene. Scholeusbildet og de senere derivatene er av August Brinkmann jr. gjennom flere småskrifter blitt katalogisert og analysert med en grundighet og pinlig nøyaktighet som en bare må beundre. Med alle de forskjellige variantene oversiktlig registrert er det å samle disse Bergensmotivene en fryd for et samlerhjerte. Vårt presenterte eksemplar er således forenlig med førsteutgaven beskrevet hos Brinkmann jr.

Bergen var på denne tiden Norges viktigste og største by. Ikke minst skyldtes dette Hanseatenes nærvær og betydning for Bergen som handelsby både nasjonalt og internasjonalt. Hanseatenes kultur og byggestil fikk stor innvirkning på byen og menneskene i Bergen. Om tegneren Hieronymus Scholeus vites omtrent ingenting, men han kan kanskje ha vært en utsending fra forlaget siden han også har tegnet Stockholm i samme serien. Brinkmann jr. redegjør inngående hvor grundig kunstneren gikk til verks under arbeidet med skisseringen av byen.

Litteratur: Mingroot nr. 16, Hauge side 94 ill., A. Brinkmann jr.: "Hieronymus Scholeus' Bergens=prospekt - en analyse", Særtrykk av Bergens Historiske Forenings Skrifter nr. 72/73, 1972/1973 - BI, Koeman B & H 10

PRAKTEKSEMPLAR AV DET FØRSTE NORSKE BYBILDET

HIERONYMUS SCHOLEUS

"Bergen"

Samtidig håndkolorert kobberstikk, 32,5x48 cm

KÖLN (1588), men her 1597

ET UTSØKT ORIGINALKOLORERT EKSEMPLAR.

Dette utrolig vakre eksemplaret er i følge August Brinkmann jr. trykk nr. to fra tredje latinske utgave i 1597.

Litteratur: Mingroot-Ermen "Norge og Norden på gamle kart og trykk" nr. 16, Marius Hauge "Norge på gamle trykk" side 94, August Brinkmann jr. "Hieronymus Scholeus' Bergens=prospekt-en analyse" Bergen 1973, side 227 og 228 Ab2, W.B. Ginsberg "Printed Maps of Scandinavia & The Arctic" Entry 24, fig. 24.10)

Se illustrasjon forrige side

TIDLIGERE UREGISTRERT VARIANT AV DEN FRANSKE UTGAVEN

HIERONYMUS SCHOLEUS

"Bergen"

Samtidig håndkolorert kobberstikk,
32,5x47,5 cm
KÖLN (1588) – 1597 eller 1617?

Fransk tekstvariant ikke registrert hos
Brinkmann jr. Avviker fra de franske
utgavene 1597 og 1617 nevnt hos
Brinkmann jr.

(H. SCHOLEUS) – JANSSENIUS

"Berga Noorwegiæ"

Kobberstikk, 31,5x47cm
AMSTERDAM (1588) – ca. 1657
ET EKSEMPEL PÅ EN SENERE SCHOLEUSUTGIVELSE.

Som vi har hørt utkom Bergensprospektet basert på Hieronymus Scholeus' sin tegning for første gang i 1588. Som vi skal se ble det trykket fra kobberplaten gjennom en uvanlig lang tidsperiode, nemlig helt frem til ca. 1729! Siste trykk fra den uforandrete platen skjedde antagelig i 1624 og rundt 1653 skal den ha blitt ervervet av kartforleggeren Jan Janssenius i Amsterdam. Det ble da gjort betydelige forandringer på platen. Tittelfeltet ble helt nytt, skipene ble forandret og fikk snudd retning og skyformasjonene ble totalt endret. I tillegg fikk de hengt opp en mann i galgen i Skutevika! På dette vis utkommer trykket i "Illustriorum...Urbium tabulae" omkring 1657. Etter at Janssenius døde i 1664 gikk platen over til hans svigersønn, for så å bli innkjøpt på auksjon av firmaet de Wit (se neste nummer). Litteratur: A. Brinkmann jr. "Scholeus-Prospekter i senere trykk" (i Bergens Historiske Forening Skrifter 79/80) Scholeus IV (tredje tilstand), "Old" Koeman - se bind II, side 11 under "Braun – Hogenberg"

CATO SCHIØTZ SIN SAMLING MED 38 TRYKK: "BERGEN 1588 – 1850"

(H. SCHOLEUS) - FREDERICK DE WIT

(Variant av foregående)

"Berga Noorwegiæ"

Kobberstikk, 31,5x47cm

Signert i platen nede på midten "F. de Wit Excudit Amstelodami."

AMSTERDAM (1588) - c. 1694

Som vi hørte ovenfor ble platen etter Janssonius overtatt av Frederick de Wit i Amsterdam. De Wit utko med sin "Town book" rundt 1694 og inkluderer Bergensbildet i den form vi har med i katalogen med signaturen i platen. Perfekt eksemplar.

Litteratur: A. Brinkmann jr. "Scholeus-Prospekter i senere trykk" (i Bergens Historiske Forening Skrifter 79/80) Scholeus IV (tredje tilstand), "Old" Koeman - se bind II, side 11 under "Braun – Hogenberg"

PIETER VAN DER AA (1659 - 1733)

(Variant av foregående)

"Berga Noorwegia"

Kobberstikk, 32,5x48cm

LEIDEN i Holland (1588), men ca. 1729

ET UTSØKT EKSEMPLAR AV TROLIG SISTE TRYKKTILSTAND FRA "SCHOLEUSPLATEN".

Utkom i "La Galerie Agreeable du Monde...", Van der Aa's store verk som antagelig utkom kun i 100 eksemplarer. Platen har nå fått ytterligere omgraveringer. Igjen henviser vi til Brinkmann jr. Eksemplaret er feilfritt og har usædvanlig store marger. Sjeldent!

Litteratur: "Gamle Koeman" Aa29, A. Brinkmann jr.: "Scholeus-prospektet i senere trykk" Bergen 1981, Van der Aa utgivelsen beskrevet på side 71 og illustrert

MATTHÄUS MERIAN

"Bergen"

Håndkolorert kobberstikk, 21x31cm

FRANKFURT/MAIN ca. 1641 - 49

Dette er antagelig den mest utbredte varianten av de senere originale Scholeusreplikkene. Den er hos Brinkmann jr. benevnt "Werdenhagen-linjen" etter verket der trykket først utkom.

Litteratur: Scholeus – Prospektets Progeni" side 30 - 31

EBERHARDT KIESER

"Bergen in Norwegen"

Kobberstikk, 10 x 15 cm

NÜRNBERG ca. 1637

Fra "Meisner-Kieser Schatzkästlein" som verket hvor dette bildet kommer fra, blir kalt. August Brinkmann jr. benevner denne varianten av Scholeussticket for "Kieser-Meisner linjen". En utgave kom ifølge Brinkmann i Frankfurt 1623-31, men denne varianten med "B70" i øvre høyre hjørne skal ha kommet i et verk som heter "Sciographia Cosmica". Godt kraftig avdrag.

Litteratur: Brinkmann jr. "Scholeus-prospektets progeni" 1983, Kieser-Meisner-Linjen Ab side 30)

PETRUS BERTIUS (1565 - 1629)

"Bergen in Norwegen"

Håndkolorert kobberstikk, 14x19 cm

AMSTERDAM (1616) - 1620

Fra verket "Commentariorum rerum Germanicarum libri tres". Dette er i følge Brinkmann jr. den såkalte "andre – replikken" av Scholeus I sticket og benevnes der "Bertiuslinjen". Vårt eksemplar har teksten "Van de Hanse-steden" skrevet over motivet samt "61" i øvre høyre hjørne som daterer trykket nøyaktig.

Noe av teksten bak slår lett igjennom.

Litteratur: A. Brinkmann jr. "Scholeus-Prospektets Progeni" Bertiuslinjen IIa)

CATO SCHIØTZ SIN SAMLING MED 38 TRYKK: "BERGEN 1588 – 1850"

PETRUS BERTIUS

"Bergen in Norwegen"

Kobberstikk, 14x19cm

AMSTERDAM (1616) - 1620

Dette er i følge Brinkmann jr. den såkalte andre - replikken av Scholeus I stikket og benevnes der "Bertiuslinjen". Vårt eksemplar har teksten "Van de Hanse-steden" skrevet over motivet samt "61" i øvre høyre hjørne som daterer trykket nøyaktig.

Noe av teksten bak slår lett igjennom.

Litteratur: A. Brinkmann jr. "Scholeus-Prospektets Progeni" Bertiuslinjen II b2a)

PETRUS BERTIUS

"Bergen in Norwegen"

Kobberstikk, 14 x 19 cm

AMSTERDAM (1616) - 1620

Dette er i følge Brinkmann jr. den såkalte andre - replikken av Scholeus I stikket og benevnes der "Bertiuslinjen". Vårt eksemplar har teksten "Van de Hanse-steden" skrevet over motivet samt "61" i øvre høyre hjørne som daterer trykket nøyaktig.

Noe av teksten bak slår lett igjennom.

Litteratur: A. Brinkmann jr. "Scholeus-Prospektets Progeni" Bertiuslinjen II b2a

NIC STOB (UKJENT GRAVØR?)

"Verhael van het Scheep-gevecht, voor Bergen in Noorwegen. Op den 10. Augusti 1665"

Kobberstikk, 17x24,5cm, hele bladet 37,5x27cm

AMSTERDAM 1665 eller senere

ET LØSBLADTRYKK (FLYVEBLAD) AV STØRSTE SJELDENHET. Utenom ett eksemplar i Nasjonalbibliotekets billedsamling i Oslo har vi ikke funnet andre referenser til trykket eller hvem Stob er. Om datoen "10. August" er en trykkfeil for slagets virkelige dato 2. August eller om det henviser til at trykkets tilblivelse får her stå åpent. Ved sammenligning mellom dette eksemplaret og det hos NB har vi avvik mellom prospektets plassering i forhold til teksten. På eksemplaret i NB har de to tekstkolonnene nede til høyre trykte bokstavhenvisninger. Disse mangler på vårt, men er i stedet av en samtidig hånd med små bokstaver påført med blekk. Det kan tyde på at vårt eksemplar kan være en tidligere trykktilstand.

MARTIN ZEILLER) – RUTGER HERMANNIDES

"Bergæ Norwegiæ"

Kobberstikk, 10.5x13cm

AMSTERDAM 1669

Bladet finnes i tre varianter, vårt eksemplar har to folder og utkom i 1669. Det eksisterer en utgave fra 1665 og antagelig også en senere fra 1719.

CATO SCHIØTZ SIN SAMLING MED 38 TRYKK: "BERGEN 1588 – 1850"

WILHELM SERLIN

"Der Engelländer Anfall auff den Hafen zu Bergen in Norwegen"

Kobberstikk, 10x13cm

FRANKFURT/MAIN ca. 1667

Et svært sjeldent trykk, antagelig et løssbladtrykk. Kan være et forelegg for Bloems trykk (se neste nummer).

ARNOLD BLOEM

"Ataco Fatto Dalli Vascelli Inglesi A Qveli De Gli Olandesi Nel Port Di Berge in Norvegia Il Di 12 DI Agosto 1665"

Kobberstikk, 29,5x36,5cm

WIEN 1670

Dette sjeldne prospektet som viser slaget på Vågen 2. august 1665 (stikket skriver 12.) mellom den engelske og hollandske flåten ble publisert i Galeazzo Gualdo Prioratos "Historia de Leopoldo Cesare" og sitter i del II av verket.

Litteratur: Hauge side 177, Schiøtz 1258 "meget sjelden", ikke nevnt hos Brinkmann jr.)

ALAIN M. MALLET (1603 - 1706)

"Bergen"

Håndkolorert kobberstikk, 14,5x10,2cm

PARIS 1683

Første års utgivelse. Identisk i beskrivelsen med Brinkmann jr. "Maneson Mallet I" med "De L' Europe" og "Figure VII" og nummer "16". Fra en av de franske tekstutgavene "Description de l'Univers"

Litteratur: Brinkmann jr. "Scholeus-Prospektets – Progeni" I Bergens Historiske Forenings Skrifter 1983. Manneson Mallet II

ALAIN M. MALLET

(Variant av ovenstående)

"Bergen – die Stadt Bergen"

Håndkolorert kobberstikk, 14,5x10,2cm

PARIS 1700 (?)

Identisk i beskrivelsen med Brinkmann jr. "Maneson Mallet I" med "De L' Europe" og "Figure V" og nummer "15". Fra en av de tyske utgavene av Mallet "Beschreibung des gantzen Welt Kreises".

Litteratur: Brinkmann jr. "Scholeus-Prospektets – Progeni" I Bergens Historiske Forenings Skrifter 1983. Manneson Mallet II

CATO SCHIØTZ SIN SAMLING MED 38 TRYKK: "BERGEN 1588 – 1850"

HENRY A. CHATELAIN (1684 - 1743)

"Bergæ Norwegiæ"

Håndkolorert kobberstikk, 13,3x 12cm, hele bladet 34,5x45cm
AMSTERDAM 1714

Bergensbildet er en del av et dobbeltsidig trykk fra en kobberplate. Med to kart over Tyskland og Polen samt beskrivende tekst om svenske regenters erobringer på kontinentet. Dette er i følge Brinkmann jr. den første av to varianter som eksisterer fordi tittelen "Armes De Suede" er skrevet over Bergensstikket. Paginering "Tom 4, No 11"

Litteratur: A. Brinkmann jr. "Scholeus Prospektets Progeni" i Bergens Historiske Forenings Skrifter 1983, 80/81 Chatelain

HENRY A. CHATELAIN

"Bergæ Norwegiæ"

Håndkolorert kobberstikk, 13,3x12 cm, hele bladet 34,5x45cm
AMSTERDAM (1714) - 1735

Bergensbildet er en del av et dobbeltsidig trykk fra en kobberplate. Med to kart over Tyskland og Polen samt beskrivende tekst om svenske regenters erobringer på kontinentet. Dette er i følge Brinkmann jr. den andre av to varianter som eksisterer fordi tittelen "Armes De Suede" er utradert over Bergensstikket. Paginering "Tom 4, No 10"

Litteratur: A. Brinkmann jr. "Scholeus Prospektets Progeni" i Bergens Historiske Forenings Skrifter 1983, 80/81 Chatelain

PÜSCHEL

"Bergen"

Kobberstikk, 16,5x34,7cm
KØBENHAVN 1752

Uten nummer. Et vidt panoramabilde over byen. Prospektet stammer fra "Det første Forsøg paa Norges Naturlige Historie", førsteutgaven på dansk av Erich Pontoppidans "Norges Naturlige Historie" og trykket er sjeldent å se som løslad. Til å være fra denne tiden er Bergen sett fra en uvanlig vinkel.

PÜSCHEL

"Bergen"

Kobberstikk, 16,5x34,7cm
KØBENHAVN 1754

Med nummeranvisninger. Et vidt panoramabilde over byen. Prospektet stammer fra "Versuch einer natürlichen Historie von Norwegen", den tyske utgaven av Erich Pontoppidans "Norges Naturlige Historie" og er sjeldent å se som løslad. Nær identisk med foregående.

(CONRAET DECKER)

"D' Stadt Bergen, in Noorwegen XLVII"

Håndkolorert kobberstikk, 18,5x28cm
AMSTERDAM eller UTRECHT 1775 – eller 1780

Viser Slaget på Vågen 2. August 1665 mellom den hollandske og engelske flåten. Stikket kommer fra verket Wouter Schouten "Reisetogt naar en door Oostindien...". Mest sannsynlig fra utgaven nevnt hos Schiøtz 933d eller e. Stikket kom første gang i 1676, men vårt bilde er trykket fra en annen plate som er svært lik den fra originalutgaven. Denne siste har ikke Deckers signatur.
Litteratur: Schiøtz 933 d eller 3

CATO SCHIØTZ SIN SAMLING MED 38 TRYKK: "BERGEN 1588 – 1850"

JOHN THORNTON

"Perspective View of Bergen, the Capital of Norway"

Håndkolorert kobberstikk, 20x29cm inklusiv den trykte borden.

LONDON 1782

Fra Millar's "The New & Complete Universal System of Geography" bind II.

Dette er den varianten av prospektet med trykt tekst over og under motivet.

Litteratur: August Brinkmann jr. "Scholeus-Prospektets Progeni" i Bergens Historiske Forenings Skrifter fra 1983, nr. 80/81, Milliar-Thornton I

(C. A. LORENTZEN) – GEORG HAAS

"La Ville de Bergen prise d'une Batterie nommée Hæggrensset"

Fargeakvatint, 30,5x40,5cm

KØBENHAVN 1790 årene

Bergen fra sjøsiden. Et fint førstetrykk.

(C. A. LORENTZEN) – JOHAN GEORG HAAS

"Vue d'une place dans la Ville de Bergen nommée Engen, ou les militaires font leur exercices"

Fargeakvatint, 30x40cm

KØBENHAVN ca. 1809 (?)

ET FINT FØRSTETRYKK FRA ENGEN I BERGEN. Johan Georg Haas stakk to kobberakvatinter fra Bergen (se ovenfor) og begge er angivelig basert på Christian A. Lorentzens malerier. Dette prospektet fra Engen i indre by og det andre fra sjøsiden og Hegrenes Batteri. Det har vært spekulert på om foreleggene til disse to trykkene ikke er utført av Lorentzen, men heller har vært tegninger eller malerier utført av bergenseren J.C. Dahl i sin ungdom. Et slikt Engenmotiv utført av Dahl henger i Bergen Billedgalleri. Det foreligger ingen holdepunkter for at Lorentzen noen gang besøkte Bergen under sine Norgesreiser i 1788 eller i 1792. Schiøtz bind II påpeker at justisråd J. M. Lund som trykket er dedisert til, først fikk denne tittelen i 1809, og det kan hjelpe til å datere trykket nøyaktig.

Litteratur: E.H. Schiøtz 620, I – 46, Schiøtz II side 420, H. S. Bakken "Bøker og bilder. En samling opptrykk..." Bergen 1970

CATO SCHIØTZ SIN SAMLING MED 38 TRYKK: "BERGEN 1588 – 1850"

PETER CHRISTIAN F. WERGMANN (1802 - 69)

"Bergen"

Samtidig håndkolorert litografi, 26,5x38 cm

CHRISTIANIA ca. 1835

SJELDENT BERGENSBILDE I ORIGINALKOLORERING UTFØRT AV EN AV VÅRE TIDLIGSTE OG VIKTIGSTE PROSPEKTKUNSTNERE.

Wergmann var født dansk og kom til Norge i 1831 som teatermann i et omreisende teater.

Under disse reisene utførte han tegninger og skisser som la grunnlaget for de senere litografiske prospektene. Hans trykk er en viktig del av den norske kulturhistorien som meget tidlig norske arbeider med stor sjarm.

Litteratur: Harald Salvesen "Wergmann-Litografier" Stensil 1961 nr. 5

HANS THØGER WINTHER (1787 - 1851)

"Bergen."

Litografi, 14,2x21cm, merket : "Winthers Steentryk."

CHRISTIANIA 1837

Utkom i "Norsk Penning-Magasin" desember 1837. Svært likt prospektet av Wergmann fra 1835, men mindre av størrelse.

PRAHL OG HANS FØRSTE PROSPEKT AV HANS HJEMBY

GEORG C.C.W. PRAHL (BERGEN 1798 – 1883)

«Stiftsstadten Bergen i Norge.»

Samtidig håndkolorert litografi, 35,5x44,5cm

Utført i BERGEN antagelig omkring 1830

MEGET SJELDENT PROSPEKT OVER BERGEN FRA SJØSIDEN ANTAGELIG
ETTER ET FORELEGG AV JOHAN F.L. DREIER.

Forlaget Prahl utførte flere ulike byprospekter av hjembyen Bergen og motivet fra sjøsiden var en gjenganger. Flere av motivene er ganske like, men kan ha ulike kunstnere som forelegg. Dette er sannsynligvis det første av en rekke større prospekter som Prahl utførte over Bergen.

Byvåpenet er vist alene. Det er damperen D/S «Oscar» som vi ser i bildet og den skal ha kommet til Bergen høsten 1827 før den forlot byen igjen høsten 1828.

GEORG C. C. W. PRAHL (1798 - 1883)

"BERGEN optaget udenfor Tönden ved Mundingen af Havnen. Cop. efter Professor Dahls egen Haandtegning, af det Olie Malerie som Bergenserne underdanig tillstillede Hs K.H. Kronprinds F.I. Oscar. Tegnet på Steen af H.C. Knudsen. Forlagt og lith. ved Prahl i Bergen"

Håndkolorert litografi, 38x58cm, hele arket 50x67cm

BERGEN ca. 1840

ET SJELDENT BERGENSPROSPEKT.

G.C.C.W. Prahl jobbet blant annet som kolorist før han grunnla det første litografiske officinet i Bergen i 1826. Prahl set up the first lithographic work shop in Bergen c. 1826 and he also worked as colourist. Han knyttet til seg kjente kunstnere til levering av foreleg til trykkene og vi finner navn som J.C. Dahl, Løsting, Calmeyer osv.

GEORG C.C. WEDEL PRAHL (1798 – 1883)

"Bergen" (Byen sett fra Sandviken)

Samtidig håndkolorert litografi, 30x45,5cm inklusiv den trykte rammen

I stenen merket: "Tegnet efter Naturen af Losing Forlagt af G.C.C.W. Prahl"

BERGEN 1840-årene

ET AV PRAHLS BERØMTE BERGENSPROSPEKTER MED STRÅLENDE ORIGINALKOLORERING. Som vi ble fortalt ovenfor finnes det flere ulike motiver og varianter av "Bergen" utført i Prahls "Lithographiske Officin" i Bergen. Denne gangen er det Bergensmaleren Johan Ludvig Losing (1810 – 76) som leverte trykkets forelegg. Dette motivet er sett fra Sandviken.

GEORG C.C.W. PRAHL

"Prospekt af Bergen i Norge - Vue de Bergen en Norvège"

Samtidig håndkolorert litografi, 33x45,5cm + brede marger

Med byvåpenet til Bergen under motivet

Trykket nede til høyre: "Tegnet paa Steen af HP. Buchner", n.t.v. "Forlag og Lith: veed Prahl i Bergen"

BERGEN ca. 1840 - 45

ET AV PRAHLS VAKRE OG SJELDNE PROSPEKTER OVER BERGEN, HER I ORIGINALKOLORERING.

Vårt bilde er i følge Nanna Ebbing i "Från Fjon til Fusa" side 53, utført mens den dyktige tyskfødte litografen H. Buchner jobbet for Prahls "officin". Prospektet ble også forsynt med fransk tekst og det kan tyde på, som Ebbing antar, at det var ment og selges på eksport i tillegg til hjemmemarkedet. Vakkert prospekt med nydelig kolorering. Jevn svak bruning, men mest på baksiden. Trykt på kraftig papir med brede marger.

Litteratur: Nanna Ebbing i "Frå Fjon til Fusa, Årbok For Nord og Midhordaland Sogelag 1975"

CATO SCHIØTZ SIN SAMLING MED 38 TRYKK: "BERGEN 1588 – 1850"

GEORG C.C.W. PRAHL

["Bergen seet fra Söesiden"]

Samtidig håndkolorert litografi, 33x44,5 cm
BERGEN ca. 1840

Klassisk motiv over Bergen basert på et foreleggsarbeide av J.F.L. Dreier. Ett av flere Bergensprospekter utført hos Prahl. Vakkert og kraftig kolorert. Sjeldent.

Beskåret inntil motivet med tap av trykt ramme og tittel og dublert på papir. Løst montert på ny kartong.

GEORG C.C.W. PRAHL

"Bergen fra Söesiden"

Samtidig håndkolorert litografi, 24x32cm
BERGEN 1840-årene

Et særdeles vakkert trykk. Det oppgis under motivet: "Forelagt og Lith. Af Prahl i Bergen" og "Cop. Af Knudsen". Dette er det eneste eksemplaret vi har sett omsatt siden 1980-tallet.

Proveniensi: Kjøpt på Sotheby's i London ca. 1985

JOHAN LUDVIG LOSTING (BERGEN 1810 – 1876) – LITOGRAFERT HOS PRAHL

"Bergen fra Landsiden" og "Bergen fra Söesiden"

2 samtidig håndkolorerte litografier, hvert ca. 33,5x46,5cm
BERGEN ca. 1831

ET VAKKERT PAR (PENDANTBILDER) AV DE KLASSISKE MOTIVENE. SVÆRT VAKRE EKSEMPLARER.

Trykkene er maleren Johan Ludvig Lossings hovedverk og motivene ble første gang introdusert av J.F.L. Dreier. De skal hver for seg ha kostet 2 Speciedaler, en betydelig sum i samtiden. Det er et stort pluss at de opp til våre dager har holdt sammen som par da mange par har skilt lag gjennom arveoppgjør, deling osv.

Litteratur: N. Ebbing "Prahls litografiske arbeider" side 33, A. Dreyer "Kunstmaleren Johan Ludvig Losing 1810 – 76" side 28 – 33, avbildet side 29 og 31)

CATO SCHIØTZ SIN SAMLING MED 38 TRYKK: "BERGEN 1588 – 1850"

ANONYM MESTER

"Bergen"

Håndkolorert litografi, 14x20cm

Antagelig TYSKLAND ca. 1840

Dette er det eneste eksemplaret av dette trykket vi har observert. Det har så langt ikke lyktes å finne ut hvor trykket ble utgitt eller av hvem. Med trykte nummer "102" og "XXVI. 9".

W. ZAWITZ

"Ein Morgen auf dem Bergenfjord"

Fargelitografi, 37 x 51cm, bladet ca. 55 x 65cm

BERLIN omkring 1840 - 50

MEGET SJELDENT OG SÆRDELES DEKORATIVT BERGENSPROSPEKT.

Dette nydelige fargelitografiet er oppgitt å være trykket hos J. Hesse i Berlin. Med utgiveren Zawitz' blindstempel. Foruten dette eksemplaret kjenner vi kun ett eksemplar til. Det er også sett en mye mindre litografisk variant av trykket, men det har ingen påskrift (se ovenfor).

(J.F.L. DREIER) - WINCKELMANN & SÖHNE

("Bergen")

Håndkolorert litografi, 28,6x36,5cm

BERLIN ca. 1850

Det sjeldne såkalte "titteskapsbildet" basert på et Dreierforelegg.

Som ofte er med disse titteskapsstrykkene er bladet beskåret inn til trykklinjen med tap av tittelen "Bergen" og navnet "Winckelmann & Söhne".

(J.F.L. DREIER) - WINCKELMANN & SÖHNE

("Bergen")

Håndkolorert litografi, 14x18,8cm

BERLIN ca. 1850

Her en uhyre sjelden "mini-utgave" av det sjeldne såkalte "titteskapsbildet" basert på et Dreierbilde. Dette er det eneste eksemplaret vi har registrert eksistensen av.

JOHAN FRIEDRICH LEONHARD DREIER (TRONDHEIM 1775 – BERGEN 1833)

Johan F.L. Dreier ble født i Trondheim og var nok tidlig bestemt på å bli prospekttegner av yrke. Han foretok rundt 1800 flere større Norgesreiser og slo seg snart ned i Bergen. Der var mulighetene for en ambisiøs kunstner langt større enn i Trondheim på denne tiden. Borgerskapet og handelsmiljøet var større og Bergen var tettere på impulser fra utlandet. Dreier fikk flere gode kontakter og det manglet antagelig ikke kjøpere og interessenter, men hans "pirkete" måte å male på har naturligvis medført at hvert bilde tok sin tid å utføre. Et forsøk fra 1982 på opptelling av antall utførte verk kom til rundt 170. Totalt antall bilder har sikkert vært langt større, men det har vært skjøre papirarbeider, og mange av verkene har blitt ødelagt av tidens tann.

Dreiers arbeider er uvurderlige materiale i vår dokumentasjon av hvordan samfunnet, folkelivet og bygningsmassen så ut og fremsto rundt 1800.

OLE BULLS FAMILIESTED PÅ OSTERØY

54. JOHAN FRIEDRICH LEONHARD DREIER

«Prospect Af Hvalstrand (Valestrand på Osterøy ved Bergen)»

I forgrunnen en åpen kystbåt full av et brudedefølge.

Akvarell og gouache, 27x36cm, lysmål 32,5x36cm

Noe utydelig signert og datert nederst under det ornamenterte monogrammet «OB», (tilhørende Ole Bornemann Bull), Opt, af V:D:J (?)...1805

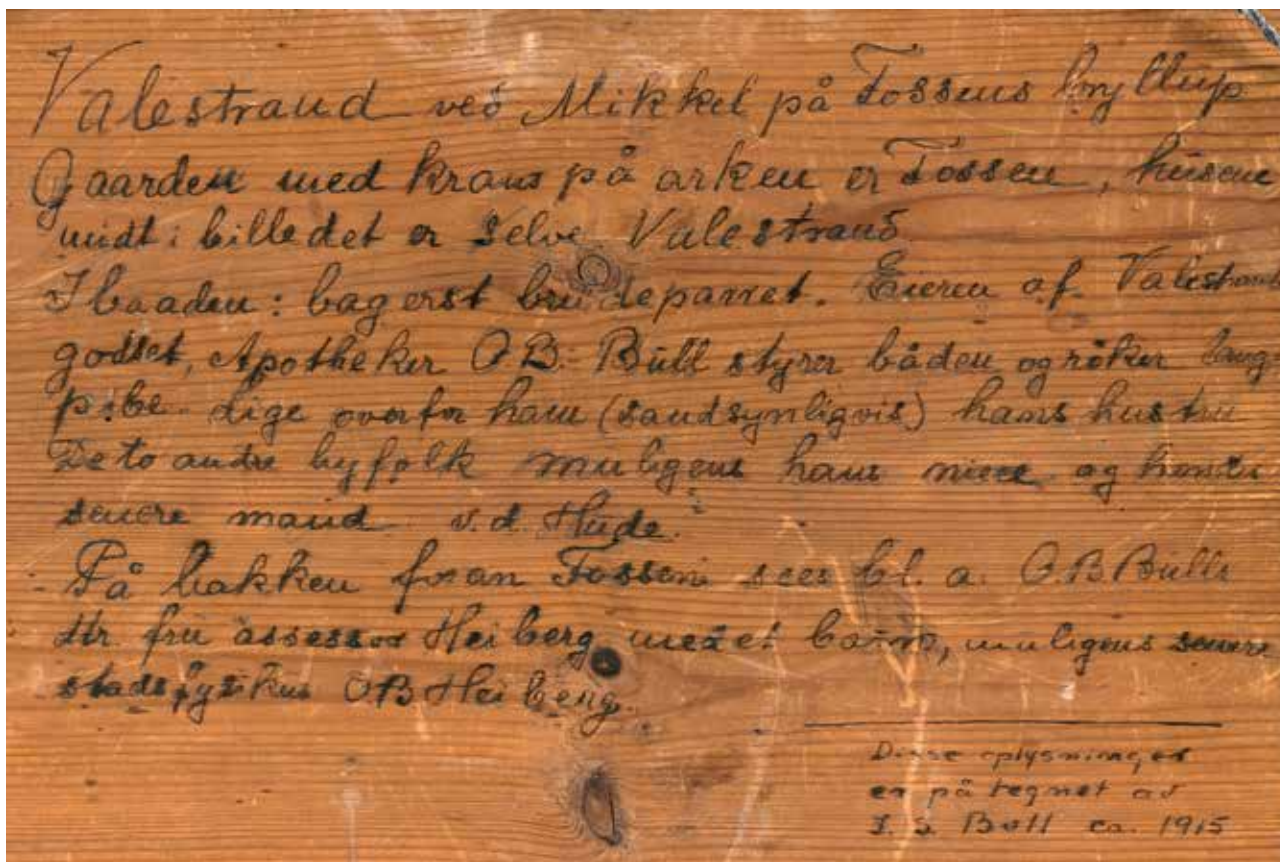
Originalrammen med treplate bak, denne påskrevet bildets historikk i 1915

Høyst sannsynlig utført i BERGEN 1805

Praktfullt, sirlig og klart utført prospekt. Til tross for en noe uklar signatur hersker det ingen tvil om at bildet er utført av Johan F.L. Dreier. Måten det er malt på og behandlet er det bare Dreier som kan. Skriften under bildet er uten tvil hans egenhendige håndskrift. Vår teori er at noen i ettertid med sirlig penn kan ha klusset noe med signaturen.

På treplaten bak har bildet påskrevet en lengre historikk, datert 1915:

«Valestrand ved Mikkel på Fossens bryllup. Gaarden med krans på arken er Fossen, husene midt i billedet er selve Valestrand. I baaden: bagerst brudeparret. Eieren av Valestrand godset Apotheker O B Bull styrer båden og røker langpipe. Lige overfor ham (sandsynligvis) hans hustru. De to andre byfolk muligens hans niece og hendes senere mand v.d. Hude. På bakken foran Fossen sees bl.a. O. B. Bulls Hr. Fru assessor Heiberg med et barn, muligens senere stadsfysikus O. B. Heiberg – disse opplysninger er på tegnet av J. S. Bull ca. 1915»

Den nevnte apoteker er Ole Bornemann Bull, bestefar til maleren og falskmynteren Knud Bull og fiolinisten og komponisten Ole Bull. Ole B. Bull var eier av Svaneapoteket i Bergen og eide tettstedet Valestrand på Osterøy utenfor Bergen. Her var det 15 husmannsplasser og en tidligere fogdegård. Denne var tidligere eid av Munkeliv kloster på Nordnes.

Proveniens: Fra Kaare Berntsen (1940 – 2015) sin privatsamling

75 000,- (€7500)

ET HOVEDVERK UTSTILT PÅ DREIERUTSTILLINGEN I BERGEN MAI 1917

55. JOHAN FRIEDRICH LEONHARD DREIER

«*Bergen i Norge. Optaget imod Syden fra Fiorden ved Joh: F.L. Dreier i Berg: 1824*»

Akvarell og gouache, 33,3x55,2cm, lysmål 41,5x57,5cm, gammel gullramme.

Signert og datert i tittelen

Utført i BERGEN 1824

ET SÆRDELES REPRESENTATIVT OG VIKTIG PROSPEKT AV EN AV NORGES BETYDELIGSTE PROSPEKTKUNSTNERE. UTSYNET OMFATTER ALT FRA SANDVIKEN TIL MØHLENPRIS.

Dette eksemplaret av Dreiers klassiske bergensmotiv sett fra sjøsiden er noe av det mest velholdte og klareste vi noen sinne har registrert. Det har en detaljrikdom i seg som er oppsiktsvekkende og bladet er i topp teknisk kvalitet.

Montert i en vakker gullramme (denne er kommet til på et senere tidspunkt, se nede i teksten).

Eksemplaret ble utstilt på Dreierutstillingen i Bergen 1917, katalognummer 8: Akvarel. Vignet med kombinationen av byvaabenet og kontorvåbenet. Gl. Birketræsramme. 57,5x41,5cm. Tilh. Fru Krum, Askøen.

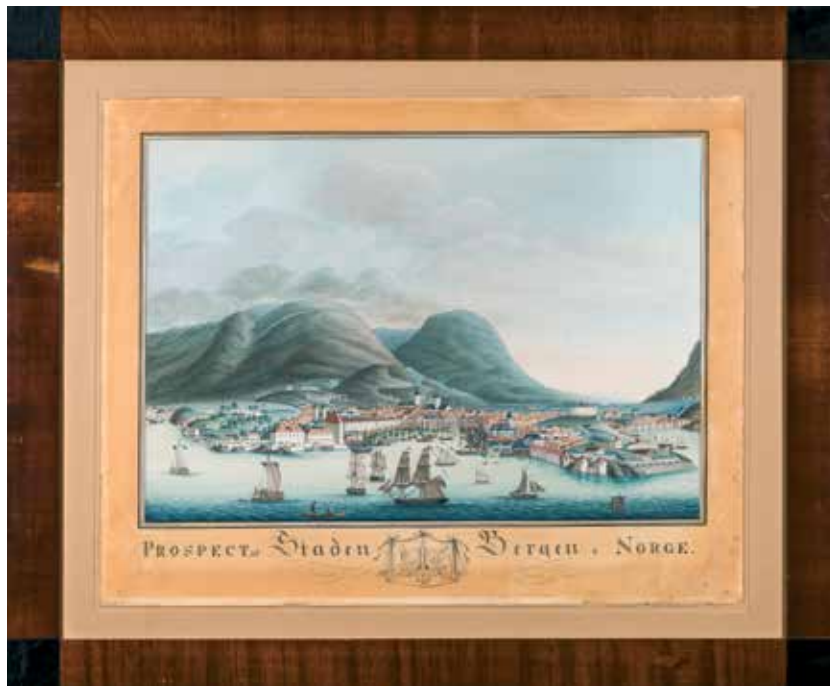
Proveniens: Fra Kaare Berntsen (1940 – 2015) sin privatsamling

Litteratur: Einar Lexow: «Joh. F.L. Dreiers Prospekter – Katalog over utstillingen av Einar Lexow». Mai 1917. Utgitt i Bergens Museums Aarbok 1918 – 1919

200 000,- (€20 000)

MATHIAS ANTON DALAGER (1797 – 1843)

Mathias Ferslev Dalager var født på Grønland og kom til Norge og Trondheim i 1796 i håp om å slå igjennom som billedkunstner og håndverker. Han etterfulgte Elias Meyer som tegnelærer ved realskolen og ved Vaisenhuset skole, men en skilsmissekandale i 1805 gjorde at han ble avskjediget. Han livnærte seg ved forskjellige gjøremål som privatundervisning og dørsalg av lodd hvor bildene hans var gevinstene. Likevel skal økonomien hans ha vært temmelig skral. Dalager har i tillegg til Trondheim malt flere norske byer, men bilder fra hans hånd er sjelden fremme for salg.

B 56. MATHIAS FERSLEV DALAGER (1769 – 1843) ELLER MATHIAS ANTHON DALAGER (1797 – 1837)

«*Prospect Af Staden Bergen i Norge.*»

Akvarell og gouache, 36,3x52cm, 46x59cm lysmål

Usignert og udatert

Antagelig utført i TRONDHEIM 1820-årene

Noe brunet i margene, men like fullt et meget vakkert prospekt i sirlig utførelse der alle detaljer kan studeres med stor nøyaktighet.

Proveniens: Fra Kaare Berntsen (1940 – 2015) sin privatsamling

100 000,- (€10 000)

BERGEN
— the City of Norway —
NORGE

B 57. CLAUS KROHN WIESE (BERGEN 1798 – NORDFJORDEID 1859)

"Nidarosia ved Trondhiem"

Akvarell, gouache og tusj, 38,5x56cm uten teksten,
bildets lysmål 45,5x58cm

Signert nede på midten over våpenskjoldet:

"Claus Wiese pinxit in Bergen 1825"

Utført i BERGEN 1825

Et imponerende og tidlig originalprospekt holdt i beste "Dreierstil", men malt i en noe grovere maner. Motivet er det velkjente Trondheimprospekt "Fra Soesiden ved Forbierget Digermulen optaget mod Östen". Under bildet har kunstneren satt inn Trondheims byvåpen.

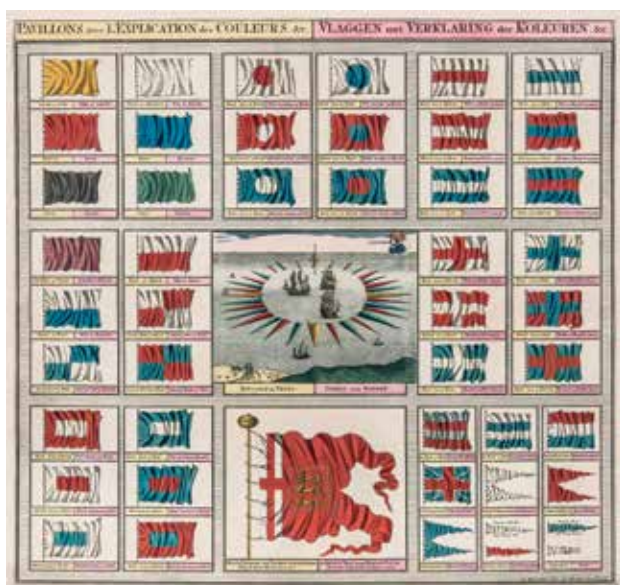
I O. Delphin Amundsens bok «Stamtavle over Familien Wiese i Norge» Oslo 1927, side 66 – 67 kan vi hente ut interessante opplysninger om Claus Krohn Wiese. Han var eldste barn i en søskenflokk på 8 med foreldre Daniel Wiese og Dorothea Sophie Krohn. Claus tok borgerskap som kjøpmann i Bergen i 1825, samme år som han maler vårt prospekt. Han har nok vært en kreativ person og flyttet i 1832 til gården Gjerde i Nordfjord og drev der blant annet brennevinbrenneri, et teglverk og satte opp en rekke nye bygninger. Men noe gikk galt og i 1844 så han seg nødt til å selge gården. Han skal senere ha virket som veiinspektør. Men Claus skal ha hatt betydelige kunstneriske evner både innenfor leilighetsdiktning og maling og tegning. Det er et sjeldent bilde som vi kan presentere i katalogen.

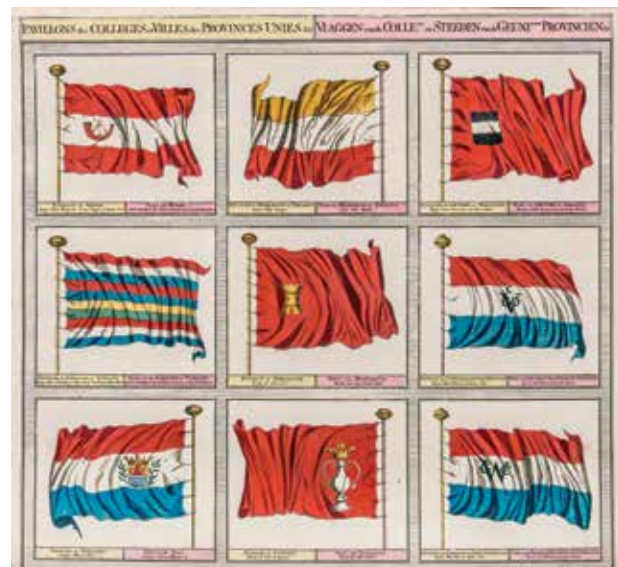
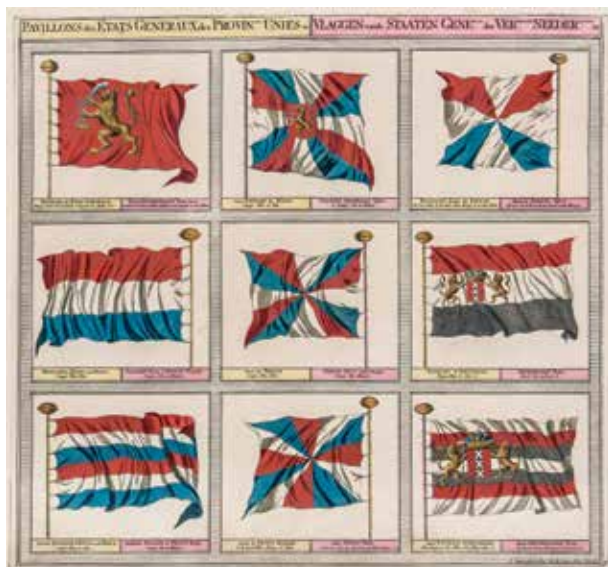
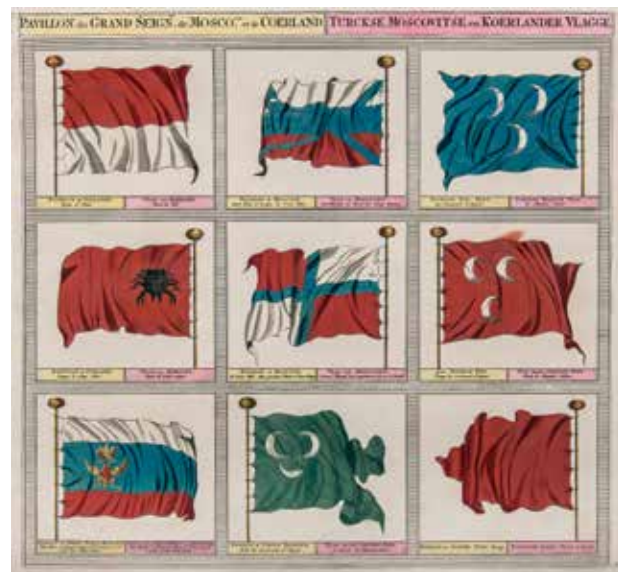
Litteratur, se i teksten.

45 000,- (€4500)

ET BETYDELIG UTVALG SKIPSPORTETTER, SJELDNE OG DEKORATIVE MARITIME PLANSJER, SEKSTANT & EN LOGGBOK

ET UTSØKT SETT MED 12 SÆRDELES DEKORATIVE MARITIME FLAGG, EN PRYD I ET HVERT EKSKLUSIVT MARITIMT MILJØ

B 58. PIERRE MORTIER (1661 - 1711)

1) Pavillons avec L'Explication des Coleurs. &c. 2) Pavillons de France. &c 3) Pavillons D' Angleterre & c 4) Pavillons des Etats Generaux des Provinces Unies. &c..5) Pavillons des Colleges et Villes des Provinces Unies. &c..6) Pavillons d' Espagne. &c. 7) Autre Pavillons d' Espagne et des Venesiens. &c...8) Pavillons D' Espagne. & c. 9) Pavillons de Danemarque, Suede et Pologne 10) Pavillons de Brendebourg, Hambourg, Lubeek. Rostok &c 11) Pavillon du Grand Seign, de Moscovie, et de Coerland. 12) Pavillons de Diverse Nations.

12 samtidig håndkolorte kobberstikk, hvert trykk ca. 49,5x52,5cm
AMSTERDAM 1693

DEN SVÆRT SJELDNE KOMPLETTE REKKEN AV DE BERØMTE SJØFLAGGPLANSJENE TIL P. MORTIER.

De 12 flagg prospektene av Pierre Mortier kom som bilag til N. Sansons sjøatlas "Le Neptune Francois". De ble gravert av den hollandske kunstneren Romain de Hooghe. Norge er representert gjennom flagget til Bergen og er vist på samme plansje som Danmark, Sverige og de polske flaggene.

Alle plansjene er i perfekt stand.

Litteratur: "Old Koeman" vol III, M. Mor

200 000,- (€200000)

B 59. HENRY A. CHATELAIN (1684 – 1743)

“Nouvelle Carte pour conduire à la Connoissance de la Marine et à demontrer la plus part des Instrumens”

Håndkolorert kobberstikk, 50x58,5cm

AMSTERDAM ca. 1714

Et detaljert stikk med en rekke skipsdetaljer. Kartet er nydelig kolorert med bruk av gull.

18 000,- (€1800)

6B 0. JOHAN BAPTISTE HOMANN

“Die Koenigl. Flotte u. Fischery von Gross – Britannien, in etlichen See Prospecten”

Samtidig håndkolorert kobberstikk, 47,5x57,5cm

NÜRNBERG ca. 1740 – 1750

HØYST UVANLIG MARITIMT PROSPEKT I MEGET GOD STAND OG MED VAKKER ORIGINALKOLORERING.

Det oppgis på trykket at Homann har motivene fra J. Bowles i London. De seks panelene har titlene:

“Royal George, ein Kriegs Schiff”

“Brittania vom ersten Rang”

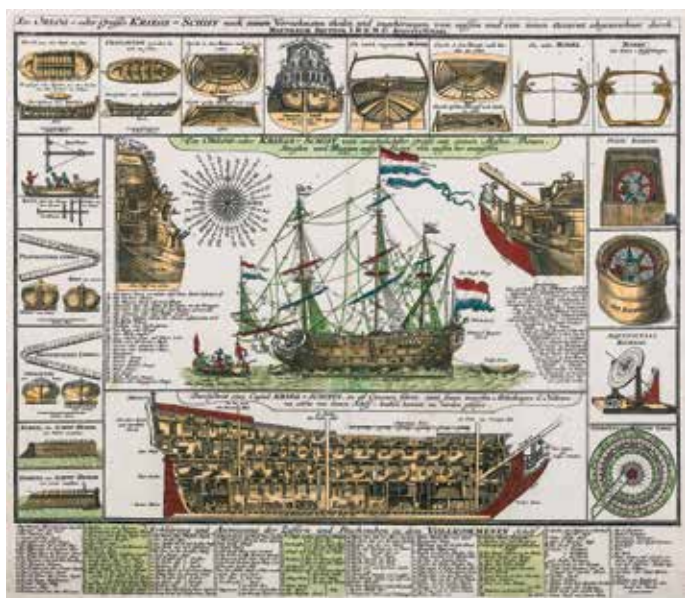
“Die Englische Vischerey”

“Barfleur, vom 2ten Rang”

“Die Schiffs Wendung”

“Der Groenlandische Walfisch-Fang”

15 000,- (€1500)

61. MATTHÄUS SEUTTER

"Ein Orlog - oder Grosses Kriegs-Schiff nach seiner Vornehmsten theilen...Ein Orlog - oder Kriegs-Schiff mit seinen Masten, Thouen, Seeglen und Flaggen ausgerüstet von aussen her anzusehen..."

Samtidig håndkolorert kobberstikk, 50x59cm
AUGSBURG, Tyskland ca. 1740

Imponerende plansje med et krigsskip omgitt av paneler som viser ulike maritime gjenstander og krigsmateriell.

Et meget fint eksemplar.

9 000,- (€900)

62. S. BELLIN

"Tableau des Pavillons ou Bannieres Que la Pluspart des Nations Arborent a la Mer. Par le Sr Bellin Ingenieur de la Marine...de Marine de la Societe Royale de Londres & la 1756"

Samtidig håndkolorert kobberstikk, 59x86,5cm
PARIS 1756

Et uvanlig og stort sjøflaggprospekt som viser totalt 164 ulike maritime flagg.

Feilfritt eksemplar.

Proveniensi: Fra skipsmegler Harald Salvesens samling
10 000,- (€1000)

B 63. FRANCESCO RESMANN (TRIESTE I ITALIA OMKRING 1795 - 1825)

«Skibet Tordenskiold Comanderet Af Cap=tn Henry Parr Fra Christiania Anno 1795»

Akvarell og gouache, 35x49,5cm lysmål
Signert n.t.h. Francesco Resmann Triestino
Antagelig utført i 1795

Båten er kalt et «Skib», men er en bark som antagelig er på vei tilbake til Christiania. Under tittelen er det en inntegnet måleskala.

I følge Buchholz «Ship Portrait Artists» kjennes det verk av kunstneren bare i museer og offentlige samlinger så da er det ekstra hyggelig å kunne presentere dette viktige portrettet av barken «Tordenskiold».

Proveniensi: Fra Kaare Berntsen (1940 – 2015) sin privatsamling

70 000,- (€7000)

B 64. UKJENT KUNSTNER OMKRING 1800 – 1820

«*Briggen Margaretha, De Tvende Søstre af Christiansund. Cap= Peter Hiorth Graae.*»

Akvarell og gouache, lysmål 45x57cm i originalrammen

Utydelig signert n.t.h. Tegnet af C. Biatti (?)

Utført i Danmark – Norge, eller kanskje like gjerne i Middelhavområdet omkring 1800 – 1820

I bakgrunnen ser vi Kronborg Slott.

Noen fuktflekker til høyre i bildet.

Proveniens: Fra Kaare Berntsen (1940 – 2015) sin privatsamling

45 000,- (€4500)

B 65. UKJENT MALER OMKRING 1817

«*Barkskibet Fama af Bergen i Norge Commanderet af Cap: Peder Chr: Krogh seilende ind til Neapel den 13. d Marts 1817.*»

Gouache, 40x52,5cm lysmål, usignert

Antagelig utført i Italia 13. mars 1817

Klassisk skipsportrett fra Middelhavet med Vesuv i utbrudd.

Proveniens: Fra Kaare Berntsen (1940 – 2015) sin privatsamling

35 000,- (€3500)

B 66. JOHAN RATH

«Prospect af Linje Skibet Medvag (?)
Som Tog Den Amerikanske Brig habet
(?) Junelete (?) Mets (?) I Aarete 1816.
En af De Best Sejlende Orlogs Briggen
Der Var i Amerika»

Akvarell, 32,5x47cm lysmål

Signert n.t.h. Tegnet af Johan Rath i Aaret
1820

Utført i 1820

Meget sjeldent og tidlig maritimt prospekt malt
med stor sjarm. Vi har ikke klart å finne noen
opplysninger om en «Johan Rath».

Proveniens: Fra Kaare Berntsen (1940 – 2015)
sin privatsamling

40 000,- (€4000)

STATENS TJENESTE I NORD-NORGE

B 67. PETER FRIEDRICH SUHM WILLE (TRONDHEIM 1790 - 1851) - ANTAGELIG

«Told Cutleren Stationeret i Nordlanderne og Finmarken 1819 – 23»

Akvarell, 23x30cm lysmål

Påskrevet n.t.v. Hr. Overtoldbetjent OC Due tilegnet, påskrevet n.t.h. af P.F. S (?) Wille 1825 20/3

Utført 20. mars 1825

Sjeldent tidlig prospekt fra Nord-Norge. Dette må være samme kunstneren som 10. februar 1825 malte «Bodø Kiøbstæd», se Kunstantikvariat PAMA sin jubileumsutstilling i Bergen og Oslo oktober 2004, katalognummer 275. Også det bildet hadde dedikasjon til O.C. Due som bl.a. var tollinspektør i Christiania. Bodøbildet ble den gangen ut fra en familiehistorie tilskrevet Fredrik Gottschalk Haxthausen Due (1796 - 1873) som mulig tegner av prospektet. Han var foruten å være både diplomat og statsminister i Stockholm en habil tegner innen både miniatyr-maleri og porselensmaling. P.F.S. Wille var materialforvalter Trondheim.

Fjellet som stikker ut i havet til høyre minner svært om formasjonen på Nordkapp.

Proveniens: Fra Kaare Berntsen (1940 – 2015) sin privatsamling

60 000,- (€6000)

UTSEILINGEN FRA BERGEN

B 68. UKJENT MALER (?) - LARS O. CHRISTENSEN OMKRING 1829

«Udseilingen fra Bergen 1823 med Galiassen Johanne af Kjöbenhavn ført af Capt: L: Ph: Lauritzen af Eröeskjöben.»

Akvarell og gouache, 25,5x28cm lysmål

Signert og datert n.t.h. ? af Lars: O: Christensen af Mandal 1829

Originalrammen

Utført i Mandal 1829

Et yndig og sjeldent skipsportrett fra Bergen havn med Tollboden i midten. Originalrammen av tre er bekledd med glass som gir en vakker og eksklusiv effekt.

Proveniens: Fra Kaare Berntsen (1940 – 2015) sin privatsamling

50 000,- (€5000)

B 69. J. VAN DER DIDRICH (?)

«*Briggen Bergenser, ført af Capt. J.H. Friele*»

Akvarell og gouache, 44,5x55cm lysmål
Signert og datert n.t.h. med tynn blekkpenn:
Didrich J. van der Chr (?) 1833
I den sorte originalrammen
Utført i 1833

Viktig, tidlig skipsportrett av bergensbriggen
«Bergenser». Vi har ikke funnet noen opplysninger
om kunstneren bak verket.

Proveniens: Fra Kaare Berntsen (1940 – 2015) sin
privatsamling

50 000,- (€5000)

B 70. UKJENT MALER (?)

«*(Briggen) Activ af Bergen ført af Capt. O.G. Seel, tilhører Nicolay søn & Comp.*»

Akvarell og gouache, 42,5x55cm lysmål
Utydelig signert og datert n.t.h. «...Marseille
1846»
Utført i 1846

Innrammet i gammel mahogniramme. Skipet seiler med
det norske flagget med sildesalaten.

Proveniens: Fra Kaare Berntsen (1940 – 2015) sin
privatsamling

35 000,- (€3500)

71. OLE JOHNSEN SEBØY (VIRKSOM BERGEN RUNDT 1820 – 50)

«*Skibet Carl Johan af Stathelle commandet af P.N. Pedersen af Porsgrund*»

Akvarell og gouache på papir, 43x63cm lysmål
Signert og datert nede til høyre: «Tegnet af O.
Johnsen Sebøy Bergen 1846»
Utført i BERGEN 1846

Ole Johnsen Sebøy vet man lite om, men han hører til
de mest kjente norske skipsmalere fra tidlig 1800.
«Carl Johan» var 225 ½ kommerselster. Registrert
hjemstet Stathelle i 1848 med reder A. Blehr og fører
Aug. Pettersen.

28 000,- (€2800)

72. UKJENT KUNSTNER

«Skibet St Olaf. C.V. Söderqvist Maskinist 12 de Mars 1856»

Olje på lerret, 43x51cm

Usignert

Antagelig utført i NORGE rundt 1856

Skipet «St. Olaf» ble 16. august 1855 levert «Det Søndenfjelds-Norske D/S, Christiania» fra J. Scott-Russel & Co., London og gikk fra 4. juli 1856 i 14-daglig rute Christiania – Langesund – Arendal – Kristiansand – Hamburg. I 1882 oppgis eier F. Major i Trondheim og i 1888 fikk skipet ny 4-sylindret maskin i Trondheim. I 1894 er den så registrert utgått fra registrene.

ET MEGET INTERESSANT SAMTIDIG TIDSBILDE AV ET NORSK SEILRIGGET DAMSKIP.

Proveniens: Skipsmegler Harald Salvesens samling

32 000,- (€3200)

73. BASSET –UTGIVER I PARIS

“Pavillons Et Cocardes Des Cinq Parties Du Monde”

Kolorert litografi, 48,5x64,5cm

PARIS ca. 1860

Dekorativt prospekt med 125 ulike sjøflagg og signalflagg.

5 000,- (€500)

B 74. FREDRIK SØRVIG (BERGEN 1823 - 92)

“Maria & Sophie af Thurø af Skipr E.I. Rasmussen”

Gouache, 42,5x61cm

Signert og datert n.t.h. F. Sørvig i Bergen 1861

Malt i BERGEN 1861

Som sønn av materialforvalteren på Bergenhus festning fikk Fredrik Sørvig sikkert tidlig kunnskaper om det maritime livet. Han viste tidlig gode evner i tegning og fikk landskapsmaleren Hans Leganger Reusch' anbefaling til videre studier og kunstnerisk utdannelse. Men faren sørget heller for at han ble malermester i Bergen i 1847 og i 1852 ble han ansatt som ny teatermaler på teateret Nationalscenen. Videre fikk han mulighet til å studere perspektivtegning og fikk til og med anledning til å treffe den utflyttede bergenser J.C. Dahl i Dresden noen uker i 1852.

Fredrik Sørvigs skipsportretter er lett gjenkjennelige gjennom hans brilliante teknikk. Det blir en enestående klarhet og tydelighet i bildene hans og det er gouachen som er hans sterkeste kunstneriske medium. Havet er levende malt på en særegen måte.

Thorø er et lite sted med god havn i Svendborg på Fyn.

Proveniens: Fra skipsmegler Harald Salvesens samling

Litteratur: “Norsk kunstnerleksikon”, bind IV side 174 - 175

20 000,-(€2000)

ET SJELDENT OG STORSLAGENT MARINEMALERI AV F. SØRVIG

B 75. FREDRIK SØRVIG

"Abraham Lincoln från Hernösand fört af Capt: J. Berglund."

Gouache og akvarell på papir, 54x85cm

Signert og datert nede til høyre: F. Sörvig i Bergen 1866

Utført i BERGEN 1866

Fullriggeren "Abraham Lincoln" ble bygget i Härnösand i Ångermanland. Det kjennes et oljemaleri av det samme skipet utført av Andreas Lind i 1878. Vårt maleri er et betydelig verk av kunstneren og denne gouache er i et uvanlig stort format. I den originale gullrammen med treplate på baksiden.

Et smykke av et skipsportrett og marinemaleri.

45 000,- (€4500)

B 76. T. GABRIELSEN – VIRKSOM OMKRING 1850 – 70

«Avance» (Tittelen og kanten nede malt med gull)

Gouache, 54,5x68cm

Signert og datert n.t.h. med gullskrift: T. Gabrielsen 1865

Utført i 1865

Svært uvanlig og ikke minst sjarmerende skipsportrett av toppseilskonnerten «Avance» i to posisjoner. Særdeles fin og frisk fremtoning. Vi har ikke funnet noen biografi som viser hvem denne Gabrielsen er.

Proveniensi: Fra Kaare Berntsen (1940 – 2015) sin privatsamling

35 000,- (€3500)

ANDREAS (ANDERS) LIND (STJØRDALEN 1815 – LONDON 1885)

Trønderen Andreas Lind hadde førstehåndskunnskap om skip og seiling som aktiv skipskaptein i mer enn 20 år. Det blir sagt at det var en ulykke som medførte at han måtte slutte på sjøen og sammen med sin kone flyttet han til London i 1860. Da han holdt til i Trondheim skal han ha fått tegneundervisning av Mathias F. Dalager.

Andreas Lind er en av våre mest skattede skipsportrettmalere samtidig som han er en av de mest produktive 1800-talls skipsportrettmalere. Men likevel holder bildene hans alltid høy kvalitet både i utforming og i teknisk forstand. Linds atelier skal ha vært i nærheten av Tower of London med kort vei til dokkene. Det blir sagt at han ofte stod ved Themsens munning og malte skipene på vei inn før han tok toget tilbake til London og kunne tilby skipskapteinen et ferdig skipsportrett.

Antagelig var mye av bildenes bakgrunn og staffasje forhåndsmalt i hans atelier så han bare kunne male inn båten til slutt. Mye alkohol skal visstnok ha forårsaket kunstnerens død i London i 1885, 70 år gammel. I dag er bildene hans ettertraktet samlingsobjekter blant maritimt interesserte mennesker både i Norge og i utlandet.

77. ANDREAS LIND

«Bella»

Olje på lerret, 51x77cm

Signert n.t.h. And. Lind London 1872

Utført i LONDON 1872

Barken «Bella» 536 brt. ble bygget hos C. Smit i Ablassendam i Holland 1856, Reder Ferd Breda, Christiania. Antagelig innkjøpt i 1872 og var her til 1909, (i registeret står det 1883 – 1909) da solgt til England til hugging. Fører: 1889 N.S. Storehjem, 1898 – 1909 H./A. Andersen.

Proveniens: Skipsmegler Harald Salvesens samling. Påskrift bak: «Opphengt Fearnley og Eger 4/11 – 1965 – tilhører Harald Salvesen privat»

40 000,- (€4000)

78. ANDREAS LIND

«*Christiania Af: Christiania. Cap TN A, S, Eliassen*» (På vei til Sverige)

Olje på lerret, 51x76cm

Signert n.t.h. Andr. Lind London 1882

Utført i LONDON 1882

Barken «Christiania Af Christiania»....

Lerretet stemplet "Reeves & Sons, London".

Proveniensi: Skipsmegler Harald Salvesens samling

45 000,- (€4500)

79. ANDREAS LIND

«*Svalen Af Sandefjord. CapTN: M, G, Olsen*» (Bark)

Gouache, 50x74cm lysmål

Signert n.t.h. Tegnet af And: Lind i London 1882

Utført i LONDON 1882

Bark "Svalen" 522brt. Bygget 1865/66 i Røyken, Flater Verft. Hjemsted 1866 – 81, Bergen. Årene 1881 – 91 i Sandefjord. Reder 1878 var J. Ingebretsen, 1884 – 91 L.G.S. Larsen. Fører: MC Olsen, H. Bøe 1878, Angell, Lorentsen.

Et par historier om barken: I 1865 gjorde "Svalen" reisen Londonderry, Irland til St. Thomas på 13 døgn. Senere, et uvisst, år ble skipet forlatt på Newfoundlandsbankene med trelast og drev rundt en hel vinter og så slept inn til Queenstown, Irland og reparert.

Skipet stranded for godt 27. Mai 1891 ved St. Simon, Georgia, USA.

Proveniensi: Skipsmegler Harald Salvesens samling

25 000,- (€2500)

KRAGERØDAMPEREN "S.S. VICTORIA"

80. WILLIAM HOWARD YORKE (ENGLAND 1847 – 1921)

«S.S. Victoria. Af Kragerø Capt: Jul. Svendsen»

(Dampbåt med støtteseil)

Olje på lerret, 62x92cm

Signert og datert n.t.h. W. H. York 1884

Antagelig utført i LIVERPOOL 1884

Et flott og staselig skipsportrett av en Kragerøbåt.

Maleriet har en «tvillingsøster» utført av samme maler, 61x91,5cm signert W.H. Yorke 1889, nå i Kragerø Sjømannforenings samling.

Fakta: 583RT, bygget 1884 i Oscarshamn, til Kragerø med reder A. Larsen – Naur. Solgt til Japan i 1895.

«S.S. Victoria» var Kragerøs tredje dampdrevne fartøy og med en dampmaskin på 80 nom. HK kunne den oppnå en toppfart på 9,5 knop. Skipet var utstyrt for lange reiser til fremmede farvann og er en av pionerene i norsk skipsfarts historie i det fjerne Østen. Dette var farefulle turer og i 1892 ble skipet overfalt av sjørøvere. Forholdene var så usikre at Kragerørederiet valgte å selge båten til Japan i 1895.

Proveniens: Skipsmegler Harald Salvesens samling. På baksiden etikett: «Tilhører Salvesen – Privat – Opphengt 9/3-1966»

50 000,- (€5000)

B 81. UKJENT MALER SISTE HALVDEL AV 1800-ÅRENE

«Barque Primus Capt P.A. Nielsen Leaving the Port of Palermo»

(Bark «Primus» på vei til Amerika fra Palermo med kaptein Nielsen ved roret)

Akvarell og gouache, 46x61cm, usignert

Antagelig utført i ITALIA siste tiårene av 1800-tallet

Bark «Primus» var 227 brt. Bygget i 1871 – 72, G. Berntsens Verft ved Sageidet, Tangen, Tvedestrand. Den strandet i 1898 på Skotskekysten og ble slept inn til Aberdeen og kondemnert. Hjemsted 1871/72 – 1898 i Tvedestrand, Reder: E. Jørgensen, 1893 – 98 C. Wroldsen. Fører: PAD Nielsen 1872 – 75, 1879, T. Olsen 1875 – 79, H.K. Beroldsen 1880 – 82, 85 – 87, 90 – 91. Einersen 1887 – 90, Damsgaard 1891 – 93, P. Wroldsen 1893 – 95, S. Samuelsen 1895 – 97, A. Aanondsen 1897 – 98. Proveniens: Skipsmegler Harald Salvesens samling

25 000.- (€2500)

B 82. NORSKPRODUSERT SEKSTANT

Sjelden norskprodusert sekstant, komplett og i god stand. Johan Gulbransen (f 1850 i Ullensaker) etablerte sin virksomhet som "Optisk og nautisk Instrumentmager" i Christiania i 1882. Han importerte en god del instrumenter som han videresolgte, bl.a har Norsk Maritimt museum en slik sekstant produsert i London, men han hadde også en egen produksjon av kompasser og andre instrumenter. På 1890-tallet annonserte han ofte i dagspressen salg og reparasjoner av kompasser, sekstanter, oktanter, marinekikkerter, barometre, termometre og andre instrumenter fra sin butikk i Tollbugata 8.

14 000,- (€1400)

83. UKJENT KUNSTNER FRA GENOVA OMKRING 1900

(«Barken Rægvig av Tvedestrand»)

Gouache, 40x62cm lysmål, samtidig innrammet.

Usignert

Utført i GENOVA 1902

Et flott skipsportrett meget sikkert utført av en av de dyktige Genovamalerne fra perioden. I følge en samtidig etikett på baksiden skal bildet være malt i Genova 1902.

Opplysninger om barken: Bygget i Arendal 1891, Veritasregisteret 1893–95–97–00. Fører Eilen Olsen. Reder: Stian Salvesen Tvedestrand m.fl. Veritasregisteret 1906-05-06. Samme fører Olsen. Til A/S Rægvig Tvedestrand, korresponderende reder Stian Salvesen.

18 000,- (€1800)

B 84. REUBEN CHAPELL (TILSKREVET) (ENGLAND 1870 – 1940)

«SS Georg Dumois» (Eierskap i Bergen fra 1902)

Akvarell og gouache, 36x42cm, usignert

Utført omkring 1900

«SS Georg Dumois» er på vei til USA. Lapp på baksiden sier: «S/S George Dumoise 739 tbr. bygget Glasgow 1890- Rederi D/S A/S George Dumois, Csp. S.M. Kuhnle & Søn, Bergen ca. 1902 – 06». Skipet ble i 1906 solgt til Vera Cruz i Mexico og skal 20. februar 1911 ha blitt forlatt utenfor Puerto Mexico.

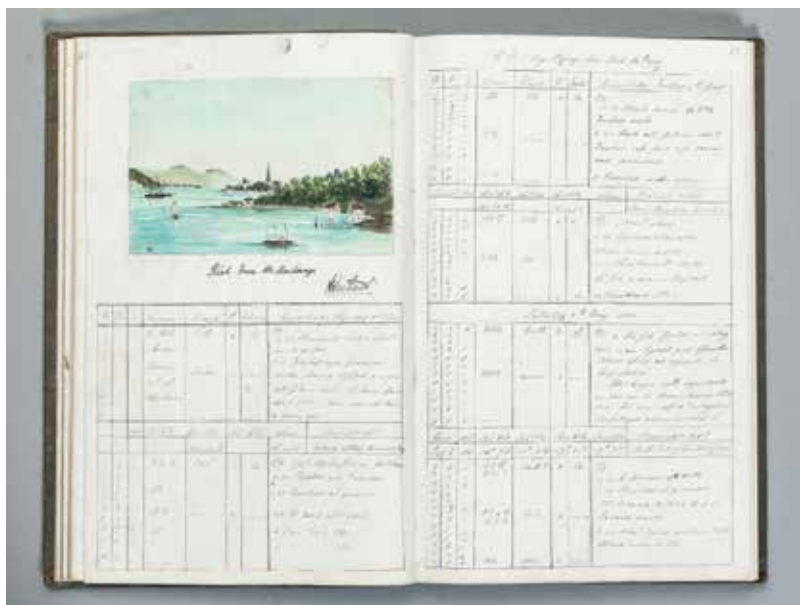
Rammet i Bergen hos Didr. Andersen.

Teknikk og form ligger så tett opp til Chapells stil og utforming at bildet med største sannsynlighet er fra hans hånd.

Proveniensi: Skipsmegler Harald Salvesens samling

15 000,- (€1500)

SEILINGSLOGG FRA DE NORDISKE FARVANN

85. LOGG PÅ ENGELSKE FRA HMS “ROYAL GEORGE”

“Log of the Proceedings on board H.M.S. “Royal George” – 120 guns Captain H.J. Codrington CB Kept by J Schmerst (?) Midshipman”

Samtidig helsjirting, 33,5x21,5cm

50 løse blad: March 31 – August 10, 1854

119 innbundne sider: August 9, 1854 – December 7, 1855

7 tegninger, akvareller og kart, ca. 100 blanke sider

Skrevet om bord i HMS “ROYAL GEORGE” March 31st, 1854 – December 7th, 1855

EN UVANLIG LOGGBOK OM LIVET OM BORD I ET VELDOKUMENTERT KRIGSSKIP.

HMS “Royal George” var en “120-gun first rate ship of the line of the Royal British Navy” sjøsatt 22 september 1827 i Chatham Dockyard.

Loggboken omtaler HMS “Royal George” for det meste når den frekventerer mellom den baltiske flåten og Krim og hyret for troppetransporter.

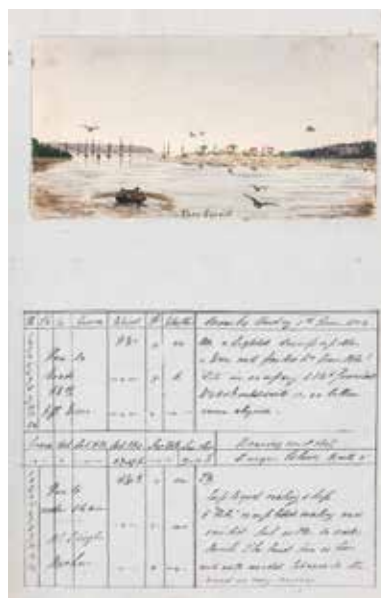
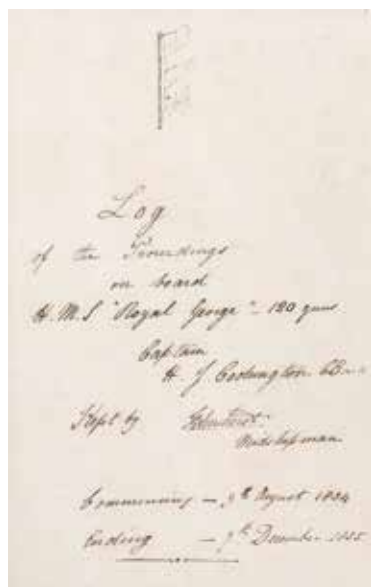
I loggen følger vi båten fra Kiel til Sverige og Østersjøen og to ganger retur til Norge, Lindesnes og Kristiansand.

Det var nok ulike meninger og oppfatninger om livet ombord og vi leser i loggen: “The R. George is the ugliest looking tub with a stern like a haystack. Cannot sail at all. Steams pretty well in a calm – would be a happy ship if it was not for Long Jerry & Pet (?) Boyd.”. Også en Carmichaels utsagn på side 97: “The R. George is too top heavy and reels about in a storm like a man with loose heels”.

Mer informasjon om loggen på forespørsel.

Litteratur: Wikipedia HMS Royal George (1827), worldnavalships.com

15 000,- (€1500)

EN SJELDEN SAMLING VIKTIGE BØKER OM SJØFLAGG, SKIPSFLAGG OG YACHTFLAGG FRA 1702 – CA. 1930

B 86. SAMLING ANTIKVARISKE BØKER OM SKIPS- OG SIGNALFLAGG

Samling på 9 bøker i ulike format, 8vo til liten folio, England, Tyskland (Hamburg) og Holland (den Haag), ulike bind, pergament, skinnbind, sjirting og pappomslag, alle attraktive bøker. Alle unntatt én er med kobberstikk, kolorerte og ukolorerte. Den siste boken med "Yachts Racing Flags" er en manuskriptbok med håndmalte flagg 1702 – ca. 1930

En interessant samling som er samlet over en lengre periode med kunnskap og tålmodighet som bakgrunn for ervervelsen. I samlingen finnes titler i ulike utgaver og utforming av verdens sjøflagg, kolorert og ukolorert.

Manuskriptet "Yachts Racing Flags Ancient and Modern Collected by An Ancient Mariner" (26,5x20cm) er utført rundt 1930 og er innbundet i et vakkert blått ryggskinnbind og inneholder 648 håndmalte flagg fordelt på 54 planser og register. Boken ble i følge vedlagte kvittering innkjøpt i Bournemouth 31.12. 1963 og Salvesen betalte litt over 7 Pund med frakt.

Den tyske boken utgitt i Hamburg 1702 (8vo) inneholder også to skipsplansjer på slutten. Andre titler:

"A Display of the Naval Flags of All Nations. Finely Illuminated." London 1833

"A Collection of the Principal Flags of all Nations in the World" England 1813

J.W. Norie: "Maritime Flags of all Nations" London 1835

"La Connoissance des Pavillons, ou Bannieres, ... Nations..." den Haag 1737

(to eksemplarer i fine bind, hvert med 28 sider tekst og 90 planser, ett sett er originalkolorert)

Proveniens: Skipsmegler Harald Salvesens samling

35 000,- (€3500)

SIGNERT GAVEEKSEMPLAR FRA T. HEYERDAHL
TIL MARTIN OG TULLA MEHREN

87. THOR HEYERDAHL – SIGNERT FOTO AV “TIGRIS”

“Expedicion “Tigris” Del. Dr. Thor Heyerdahl-Foto Y Texto German Carrasco Franco”

Fargefotografi, 49x69,7cm

ITALIA, Stefanoni, Lecco 1979

Med Thor Heyerdahls dedikasjon med kulepenn øverst til venstre:

“Til mine kjære venner Tulla og Martin som har gitt meg så mange gode minner, fra Thor – Italia, 16.4. 1979”

Et spennende assosiasjonseksempplar rundt Thor Heyerdahl og hans berømte ekspedisjoner med Ra og Tigris. Martin Mehren (1905 – 2002) var forretningsmann og friluftspioner og eide blant annet Herman Mehren AS. I 1931 gikk han på ski over Grønland sammen med Arne Høygaard etter samme rute som Fridtjof Nansen hadde gått i 1888 som resulterte i boken “Ajungilak”. Han var i mange år aktiv i Den Norske Turistforening. På 1960- og 70-tallet var Mehren aktivt med i forberedelsene til Heyerdahls ekspedisjoner med Ra og Tigris.

Litteratur: Martin Mehren (1905 – 2002) – lokalhistoriewiki.no

9 000,- (€900)

EN UTVALGT SAMLING NORSK KUNST

B 88. ANDERS ASKEVOLD (SUNNEFJORD 1834 – DÜSSELDORF 1900)

«*Fra Sognefjorden 1893*»

Olje på lerret, 57x91cm

Signert og datert n.t.h. «A: Askevold.1893»

Utført 1893

Vakkert og typisk fjordmotiv med båtliv av Anders Askevold. Maleriet er i perfekt teknisk stand og er et svært friskt i fargene. Askevold gjorde stor internasjonal karriere i Tyskland og mye salg blant annet til USA samtidig som han er en av våre mest folkekjære kunstnere.

75 000,- (€7500)

**89. JOHAN JACOB BENNETTER
(CHRISTIANIA 1822 – SOLA 1904)**

«*Skip på stille hav 23. juni 1884*»

Olje på lerret, 59x96cm

Signert n.t.v. «J. Bennetter» og datert «23/6 1884» n.t.h.

Johan J. Bennetter fikk sin første utdanning på Den kgl. Tegneskolen under J. Flinto og H.A. Grosch. Bennetter blir Norges første internasjonale marinemaler med studier i den Haag og hos blant annet Th. Gudin i Paris 1852 – 54.

28 000,- (€2800)

VAKKER ROMANTIKK

90. JACOB MATHIAS CALMEYER (FREDRIKSHALD 1802 – KRISTIANIA 1883)

«Fjordparti med båter 1841»

Olje på lerret, 50x60cm

Signert og datert n.t.v. «J. Calmeyer 1841»

Interessant og sjeldent maleri av den tidlige norske kunstner Jacob M. Calmeyer, antagelig utført under oppholdet i Stockholm. Han møtte blant annet den svenske kunstneren Gustaf Wilhelm Palm i Bergen 1833 og hadde god kontakt med Carl Johan Fahlcrantz.

50 000,- (€5000)

B 91. HAAKON JENSEN KAULUM (BERGEN 1863 – OSLO 1933)

«Frisk seilas gjennom bølgene 1897»

Olje på lerret, 124x108cm

Signert og datert n.t.h. «Kaulum 97»

De beste maleriene til Haakon Kaulum er marinemaleriene fra 1890-årene og vinterbildene fra Bergensområdet. Vårt maleri er et meget godt eksempel på hvorfor Kaulum skal regnes som en av våre beste marinemalere fra 1800-tallet.

Proveniens: Tidligere i familien Tschudi Madsens eie i Bergen

48 000,- (€4800)

B 92. ARNE KAVLI (BERGEN 1878 – OSLO 1970)

«Jeg skal ikke avbildes takk!»

Olje på plate, 23x14,8cm.

Signert n.t.v. «A. Kavli»

Et meget spesielt maleri av Arne Kavli utført med kraft og snert. Hva er historien bak dette unike motivet? Hvem er denne personen? Med stor sannsynlighet befinner vi oss på Dronningen på Bygdøysiden av Frognerkilen.

60 000,- (€6000)

B 93. KARL GUSTAV JENSEN-HJELL (CHRISTIANIA 1862 – LOFTHUS, HARDANGER 1888)

«Fra Capri 1886»

Olje på lerret, 73x54cm

Signert, stedsbetegnet og datert n.t.h.

Viktig maleri omtalt i Norsk Kunstnerleksikon. Karl Jensen-Hjell døde bare 26 år gammel og hans kunstproduksjon er svært begrenset. Han gikk i lære hos blant annet Knud Bergslien, Eilif Petersen og Frits Thaulow. Jensen-Hjell tilhørte den yngre generasjon realister med påvirkninger fra friluftsmaleriet.

Utstilling: Blaa farveværket 2013

400 000,- (€40 000)

94. LAURITZ HAALAND (KVITSØY ROGALAND 1855 – 1938)

«Kystbrenninger 1903»

Olje på lerret, 98x150cm

Signert og datert nede til høyre: «Lauritz Haaland 1903»

Storslagent, skummende sjøbilde som viser at det er utført av en av våre dyktigste marinemalere fra 1800-tallet.

45 000,- (€4500)

B 95. FREDRIK KOLSTØ (HAUGESUND 1860 – TRONDHEIM 1945)

«I Hjemmet, Interiørstemning fra Paris, 1882»

Olje på lerret, 87x67cm. Signert n.t.h. «Fredrik Kolstø»

Sjeldent maleri av Fredrik Kolstø. Et fotografi av O. Væring identifiserer motivet og årstallet for utførelsen. I 1882 er Kolstø i München og er sterkt influert av byens akademi som hadde betydelige impulser fra fransk kunst. Det var da naturlig at han ønsket å besøke Paris og det skjedde våren 1882. Han benyttet anledningen til å utføre intense studier på byens museer og treff i det rike Skandinaviske miljøet som da eksisterte i den franske hovedstaden. Maleriet er omtalt i Lorentz Dietrichson «Norges Kunsts Historie I Det Nittende Århundre» (manuskriptet først publisert i 1991 hos Messel Forlag) og vi leser på side 177 i forbindelse med omtale av Kolstøs eksprementering med «Lysmaleri»: «Navnlig var en Studierække fra Capri ikke saa heldig, som hans ypperlige Lampelysstudie «I Hjemmet», der var et virkelig stemningsfuldt og digterisk-varmt Billede af to unge Nygifte ved Aften i det nye, smukt udstyrede Hjem»

80 000,- (€8000)

B 96. FREDRIK KOLSTØ (HAUGESUND 1860 – TRONDHEIM 1945)

«To seilbåter i fjorden»

Olje på lerret, 64x93cm. Signert n.t.h. «Fr. Kolstø»

Lyst og friskt maritimt maleri av Fredrik Kolstø.

30 000,- (€3000)

97. BENEDICTE THEODORA SCHEEL (FREDRIKSTAD 1851 – 1929)

«Syriner, 1890»

Olje på lerret, 44x64cm

Signert og datert n.t.h. «Benedicte Scheel 1890»

Vakkert maleri utført av en sjelden kunstnerinne. Benedicte Scheel var elev på Knud Bergsliens malerskole 1873 – 76, hos Eilif Peterssen i München 1876 – 77 og hos Carl Güssow i Berlin 1877 – 79. I følge litteraturen skal hun ha blitt påvirket av 80-årenes realisme som medførte lysere palett og friere malemåte. Største delen av hennes produksjon er portretter. Fra ca. 1890 til hun la malersakene på hylla ca. 1900 var stilleben en yndet motivkrets.

Litteratur: Norsk kunstnerleksikon bind III.

20 000,- (€2000)

B 98. OTTO LUDVIG SINDING (KONGSBERG 1842 – MÜNCHEN 1909)

«Fortøyde seilbåter 1880»

Olje på plate, 18x30cm

Signert n.t.v. «Otto Sinding -80»

Et svært godt 1880-tallsmaleri av Otto Sinding. Motivet er sannsynligvis fra Sandvika i Bærum.

Proveniensen: Etikett Georg Mørch's Kunsthandel Oslo

18 000,- (€1800)

B 99. FRITHJOF SMITH - HALD (KRISTIANSAND 1846 – CHICAGO 1903)

«Fra Sogn»

Olje på plate, 26x33cm

Signert nede til høyre.

Med grunnlag fra Tegneskolen og malerskolen til J.F. Eckersberg 1865 – 70 og senere i Karlsruhe og Düsseldorf skal Frithjof Smith-Hald bli en våre internasjonalt etterspurte malere på slutten av 1800-tallet.

15 000,- (€1500)

B 100. FRITHJOF SMITH - HALD

«Ventende familie ved kysten»

Olje på lerret, 44x64cm

Signert n.t.h. «Smith-Hald»

25 000,- (€2500)

ET MONUMENTALT MALERI AV FRITS THAULOW

B 101. FRITS THAULOW (CHRISTIANIA 1847 – VOLLENDAM I HOLLAND 1906)

«Fra en strand i Normandie 1877, antagelig Villervilles»

Olje på lerret, 95x139cm

Siignert og datert n.t.h. «F. Thaulow. 77.»

VÅRT STORE MARITIME MALERI DATERT 1877 ER ANTAGELIG KUNSTNERENS FØRSTE BIDRAG TIL SALONEN I PARIS.

Det var i følge Poulsson et skikkelig nåløye å slippe igjennom for å bli inntatt på Salon-utstillingene, og han referer til et brev fra Frits Thaulow til forleggeren Chr. Tønsberg fra 2. mai 1877. Thaulow skriver her hvor stolt han er for å ha kommet inn med to store lerreter og nevner at juryen hadde valgt ut 2000 bilder av et samlet antall på 8000 søknader! Det ene av Thaulows to store malerier skal ha blitt solgt på utstillingens første dag.

Litteratur: B.A. Mathisen «Frits Thaulow (1847 – 1906)». Oslo 1992. Med betydelige bidrag av mag.art Vidar Poulsson. Side 35 – 36, helsides avbildningsplansje side 37

Pris på forespørsel.

FORKLARING PÅ SKUTENES BETEGNELSE

FULLRIGGER

Fullriggeren har bare skværriggede master. En fullrigger kan ha tre, fire eller fem master. Når en fullrigger har fire eller fem master, kalles den aktere masten jiggermast. Den tredje masten kalles kryssmast.

BARK

En bark kan ha både tre, fire og fem master. Det som gjør at den bærer barknavnet, er at den akterste mast er gaffelrigget og kalles mesanmast. De forreste mastene er skværriggede.

BRIGG

En brigg har to fullriggete master, det vil si med råseil på begge mastene.

SKONNERT

Skonnerten hadde opprinnelig to master. Det ble også bygd skip av denne typen med opptil syv master. Den rendyrkede skonnerten var slettopperen som ikke førte råseil, kun gaffelseil og stagseil. Flere andre skonnerttyper med blandingsrigg ble rigget om fra råseil til kun gaffelseil, da dette var lettere å håndtere.

SKONNERTBRIGG

En skonnertbrigg eller en briggantin har to master. Forreste mast fullrigget, fokkemasten, og den akterste gaffelrigget, stormasten.

SKONNERTSKIP

Et skonnertskip eller en barkantin har tre master. Den forreste skværrigget og gaffelrigg på de andre. De største hadde seks master.

KUTTER

Kutter er et mindre seilskip, av engelsk opprinnelse, med én mast. Hovedseilene er gaffelseil og toppseil. Dessuten har den tre forseil: Fokk, klyver og jager. Det ble utviklet egne, norske kuttertyper: Hardangerkutteren og Mørekutteren.

JAKT

Jakt er en bred, liten og hurtigseilende skute med en mast. En jakt har gaffelrigg med gaffelstorseil og toppseil. Den hadde også som oftest et råseil med råa om lag ved gaffelkloa. Over råseilet kunne jakta føre et rå-toppseil. Den har også to eller tre forseil fokk, klyver og eventuelt jager.

GALEAS

En galeas er et skonnertrigget fartøy med to master, der den akterste masten er mindre enn den forreste. Den fører også tre forseil.

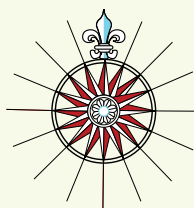

NESTE VIKTIGE SALGSUTSTILLING FINNER STED I MARS 2020.
VI FORBEREDER EN STØRRE PRESENTASJON RUNDT EMNET:

NORGES TOPOGRAFISKE HISTORIE GJENNOM BILDER OG PLANSJEVERK

PROSJEKTET VIL OGSÅ INNBEFATTE MARKERING AV 200-ÅRSJUBILEET FOR DEN KUNSTNERISKE
OPPDAGELSE AV TELEMARKE GJENNOM WILHELM MAXIMILLIAN CARPELAN OG HANS
BANEBRYTENDE REISE TIL BOLKESJØ, VESTFJORDDALEN OG RJUKANFOSSEN OSV. SOMMEREN 1820

KONTAKT HOS GJERNE HVIS DET ER NOEN VIKTIGE OBJEKTER
SOM KUNNE PASSE INN I EN SLIK PRESENTASJON

GALLERI BYGDØY ALLÉ
KUNSTANTIKVARIAT PAMA
NORSK KUNST | ANTIKKE KART OG SJELDNE BØKER | BYPROSPEKTER | HÅNDSKRIFTER

BYGDØY ALLÉ 67, 0265 OSLO, NORWAY • TLF: (+ 47) 22 44 06 00 • FAX: (+47) 22 44 06 01
E-MAIL: POST@GALLERIBYGDYOYALLE.NO • INTERNET: WWW.GALLERIBYGDYOYALLE.NO

Stor-Elvdal Hotell

EN KUNST- OG MATOPPLEVELSE MIDT I ØSTERDALEN 2480 KOPPANG

Tel.: 62460455 • Epost: pal.sagen@storelvdalhotell.no

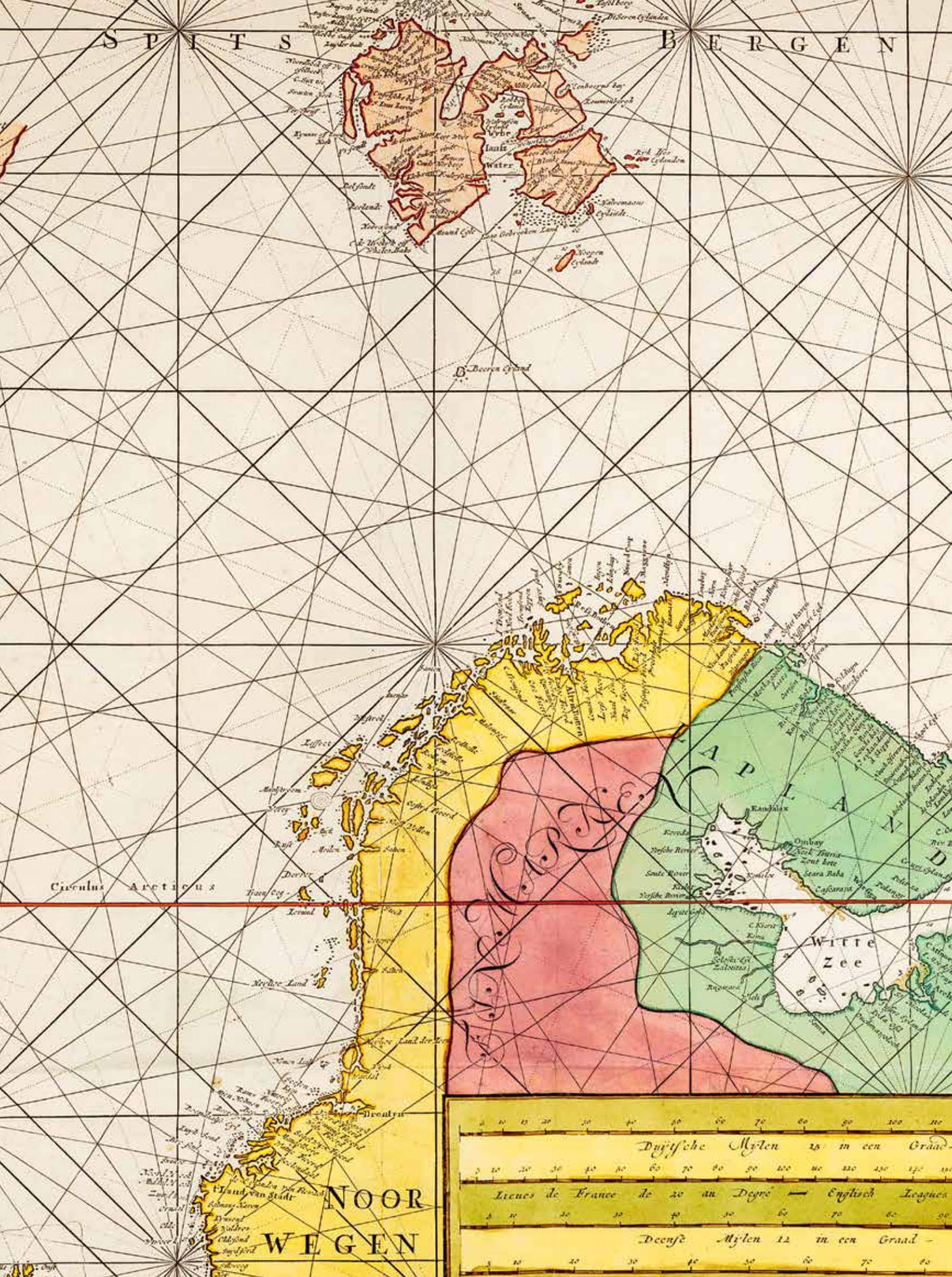

Norsk
Kultursenter
3 km

Arnold Haukeland «Bølgen» 1979/80 foran hotellets fredete Barfrøstue. Syrefast stål, høyde 190cm + sokkel, signert

TUROPPELVELSER • MATOPPELVELSER
KUNSTOPPELVELSER • KULTUROPPELVELSER
SEMINARER • KURS

S P I T S B E R G E N

Circulus Arcticus

NOOR
WEGEN

